

ELŐTERJESZTÉS

Ikt. szám: 1082-8/2025.
Előterjesztő: Dr. Korpásné Horváth Ildikó
Készítette: Dr. Korpásné Horváth Ildikó
Az előterjesztés jogszerű:

Rákócziújfalva Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2025. augusztus 12-ei rendkívüli nyílt ülésére

a Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegység Pedagógiai Programjának módosításáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 5 § (2) szerint: Az óvodai nevelés alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg. Az óvodák az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készítik el helyi pedagógiai programjukat. Ugyanezen törvény 26. § (1) alapján a nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. A pedagógiai program alapját képezi az Óvodai nevelés országos alapprogramja, amelynek módosításait be kell építeni a pedagógiai programba. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet által megállapított 1. mellékletének rendelkezéseit első alkalommal a 2025/2026. nevelési évben kell alkalmazni. Ezen határnapi az óvoda az 1. melléklet 2025. április 21. napig hatályos szabályait alkalmazza.

(2) Az óvoda e rendeletnek a Módr. által megállapított 1. mellékletének rendelkezései alapján felülvizsgálja a helyi pedagógiai programot, és azt 2025. szeptember 1-jéig módosítja.

Ennek megfelelően átdolgozásra került pedagógiai programunk a következő módosításokkal

A borító lapon a telefonszám módosul: 56/889-752-re.

Az első lapon az utolsó sorban a dátum 2020-ról 2025-re módosul

A 2. oldal 10. sor mondat végéig kivételre kerül. Helyette belekerül:

Az óvodai nevelőmunka a pedagógiai program szerint folyik. Ennek alapját képezi az Óvodai nevelés országos alapprogramja, amelynek módosításait be kell építeni a pedagógiai programba. A 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról 4. § (1) E rendeletnek az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Módr.1.) által megállapított 1. mellékletének rendelkezéseit első alkalommal a 2025/2026. nevelési évben

kell alkalmazni. Ezen határnapiig az óvoda az 1. melléklet 2025. április 21. napig hatályos szabályait alkalmazza.

(2) Az óvoda e rendeletnek a Módr.1. által megállapított 1. mellékletének rendelkezései alapján felülvizsgálja a helyi pedagógiai programot, és azt 2025. szeptember 1-jéig módosítja.

2. oldal 13. sor: „helyi óvodai nevelési” helyett: „pedagógiai” szó kerül.

2

2. oldal 15. sor: „Helyi nevelési” helyett: „Pedagógiai”

2. oldal 29. sor: „nevelési” helyére: „Pedagógiai programját, annak módosításával” kerül.

2. oldal: aláírás alatt az „intézményvezető” helyett: „főigazgató”.

3. oldal: 1. sor kivételre kerül.

- 3. oldal: 2. sor alá kerülnek: ” 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógustovábbképzés rendszeréről”

3. oldal: 5. és 6. pont szövege kivételre kerül, helyette:

„A Kormány 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról”

3. oldal: 7., 8. és 10. pont kivételre kerül. Helyette: „**419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről**”

3. oldal 12. pont kivételre kerül. Helyette: „401/2023. (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról”

402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról” kerülnek.

6. oldal 4. bekezdés a következőkkel egészül ki: „amely egy év után megszűnt.

2020-ban pályázatból bölcsőde épült a Rákóczi út 60.szám alatt. Így a Toldi út csak óvodai funkciót kapott. A Rákóczi úti óvoda pedig új tornaszoba, tálalókonyha, két iroda, egy kazánház helyiségekkel bővült.”

- 7. oldal 6. sor az „üzemel” szó kikerül, helyette: „működik”
- 7. oldal 7. sortól a következőkkel egészül ki: „Székhely: Rákóczipfalva, Rákóczi Ferenc út 60. – 4 óvodai csoport

Feladatellátási hely: Rákóczipfalva, Toldi Miklós út 33. – 23 óvodai csoport

Elérhetőségek:

Titkárság: 06 56/ 889-752

Óvoda Rákóczi út 60 Margaréta és 06 56/ 889-750

Tulipán cs.

Bölcsőde Rákóczi út 60. 06 56/ 889-753

Óvoda Rákóczi út 60 Napraforgó 06 56/ 889-752

és Hóvirág cs.

Óvoda Toldi út 33. Ibolya cs. 06 56/ 889-768

Óvoda Toldi út 33. Kamilla cs. 06 56/ 889-745

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde fenntartója:

Rákóczipfalva Városi Önkormányzat

5085 Rákóczipfalva, Szabadság tér 2.

A pedagógiai program alkotója:

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 26.§ (1) bekezdés szabályozása szerint készült: a Pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el. Elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.”

- 7. oldal 11. sor: „közoktatási” szó helyett: „köznevelési”
- 7. oldal utolsó előtti mondat: kikerül: „Közzetetten”.
- 7. oldal utolsó befejezett mondata után bekerül:

„Célunk, hogy zökkenőmentes átmenetet biztosítsunk az óvoda és az iskola között. Az óvodai nevelésünk fontos szerepet játszik abban, hogy a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi képességei elérjék az iskolakezdéshez szükséges szintet, így szilárd alapot teremtve a későbbi tanulmányi sikerekhez. Az óvodai pedagógiai programunk keretében erősíteni kívánjuk az iskolai életre való felkészítést célzó tevékenységeket és szervezési formákat, biztosítva, hogy minden gyermek a saját képességeihez mértén megkapja a szükséges támogatást, miközben a nevelési folyamataink továbbra is figyelembe veszik a gyermekek egyéni fejlődési szükségleteit. Biztosítjuk a gyermekek iskolai előrehaladásához nélkülözhetetlen képességek és készségek célzott óvodapedagógiai fejlesztését, a minőségi és megfelelő pedagógiai, valamint módszertani tartalom megjelenését, a tanköteles korú gyermekek személyiségfejlődésének támogatását, a tanulás és ismeretszerzés iránti motivációjukat és a hazájuk és nemzetük értékei iránti elköteleződés kialakítását.”

- 9. oldal: 2.2. cím alatti 1. bekezdés alá a következő szöveg kerül:

„A gyermek fejlődő személyiség, amelyet a genetikai háttér, az érés sajátos szabályai, valamint a spontán és tervezett környezeti hatások – ideértve a spontán és tudatos nevelési befolyásokat is – együttesen alakítanak. E tényezők hatásaként a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó fizikai és pszichikai szükségletei fejlődnek ki.

- 9. oldal: 2.2. cím alatti utolsó bekezdés alá a következő kerül:

„Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.”

- 9. oldal Alapelvek címszó 1. bekezdése alá a következő kerül:

„. Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell. Ennek érdekében a sajátélményű tanulás fő irányvonal minden tevékenységben.”

- 10. oldal: Célunk címszó alatti 1. bekezdés alá a következő kerül:

„Elősegítjük a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a

hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is)."

- 12. oldal: 2.4. címszó Első mondata a következőre változik:
„szellemi szükségleteinek kielégítése” kikerül. Helyette:
„*értelmi fejlesztése. Ezen belül:*
 - *az egészséges életmód alakítása,*
 - *az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,*
- *az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása."*
- 15. oldal: 14-15. sora: „*Részt veszünk az e program alapján működő óvodák Szakmai Egyesületének munkájában, és a tapasztalatcserékben*” kivételre kerül.
- 15. oldal: Jövőképünk címszó alatti 3. sorban a következő változik:
- „*Alapfokú Művészetoktatási Intézmény*” kikerül, helyére: „*Alapfokú Művészeti Iskola*”.
- 16. oldal: 3. sorban a „*helyi nevelési*” helyére „*Pedagógiai*” szó kerül.
- 17. oldal: 4. sorából kikerül: „*2/2005. (III.1) OM rendelete alapján*”

17. oldal 2.6. Intézményi és tanügyi dokumentumok címszó alatti összes szöveg a 18. oldalig kivételre kerül. Helyette: „*Alapdokumentumok*”

Ezek a dokumentumok az óvoda működésének alapjait rögzítik:

1. *Alapító okirat*
2. *Pedagógiai program*
3. *Szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ)*
4. *Házirend*

Pedagógiai, nevelési, tanügyigazgatási dokumentumok

1. *Csoportnapló*
2. *Egyéni fejlesztési tervek*

3. *Gyermekek fejlődési lapjai*
4. *Óvodai felvételi és mulasztási napló*
5. *Fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus feljegyzései*
6. *SNI fejlesztési lap*
7. *Éves munkaterv*
8. *Éves beszámoló*
9. *Csoport szintű éves terv / tematikus tervek*
10. *Ellenőrzési napló*
11. *Továbbképzési szabályzat*

Adminisztratív dokumentumok

1. *Dolgozói jelenléti ívek*
2. *Dolgozók személyi anyagai*
3. *Munkaidő-nyilvántartás*
4. *Jelenléti ívek gyermekeknek*
5. *Étkezési nyilvántartás*
6. *Baleseti napló, jegyzőkönyvek*
7. *Gyermekvédelmi nyilvántartás*
8. *Szülői értekezletek jegyzőkönyvei*
9. *Értekezletek, nevelőtestületi ülések jegyzőkönyvei*
10. *Panasszal, bejelentéssel kapcsolatos dokumentáció*

Működéshez kapcsolódó egyéb szabályzatok

1. *Iratkezelési szabályzat*
2. *Tűzvédelmi szabályzat*
3. *Munkavédelmi szabályzat*
4. *Adatkezelési szabályzat*
5. *Gyermekvédelmi szabályzat*
6. *Kockázatértékelés*
7. *Leltár- és selejtezési szabályzat*
8. *Panaszkezelési szabályzat*

9. Facebook szabályzat

Elektronikus rendszerekben vezetett dokumentumok

1. *KIR rendszer adatai*
2. *Hivatali kapun érkező és küldött iratok*
3. *E-papír szolgáltatás használatával kapcsolatos dokumentumok*
4. *Poszeidon rendszerben vezetett humánerőforrás- és adatkezelés” kerül.*

- A 19. oldal tevékenységformák szövegdoboza a következőre cserélődik:

„TEVÉKENYSÉGFORMÁK

Játék, játékba integrált tanulás

Verselés, mesélés,

Ének, zene, népi játék, tánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mindennapos mozgás

A külső világ tevékeny megismerése

Munka jellegű tevékenységek

A tevékenységekben megvalósuló tanulás”

- A 20. oldal Feladatunk címszó alatti 1. mondat a következővel bővül:
 - „a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
 - a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
 - az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
 - életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához; Az alapvető életvezetési készségek - döntéshozatali készség , a kreatív gondolkodás készsége, a kommunikációs készség, az önismere készsége, az érzelmek kezelésének

a készsége , a problémamegoldás készsége ,a kritikus gondolkodás készsége, az interperszonális készségek - fejlesztése elengedhetetlen a problémák megoldásához, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.)

- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;*
- *a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;*
- *megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.”*
- 20. oldal: Feladatunk címszó 2.-6. bekezdések kikerülnek:
- *„A gyermekek egészségének védelme, edzettségüknek biztosítása (étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés, testápolási szokások alakítása).*
- *A fejlődésükhöz szükséges egészséges, esztétikus környezet megteremtése.*
- *A gyermekek személyes belső környezetének, testi, lelki, szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészséges életmód fejlesztése, az egészség védelme.*
- *Kapcsolatépítés gondozás közben: összehangolt, sürgetésmentes munka, kommunikáció, érzelmi odafordulás.*
- *A nemi identitás megalapozása; a nemi szerepek határainak tágítása a nembeli különbözőségekből fakadó sajátos értékek megőrzése mellett.”*
- 26. oldal: Feladatunk cím alá a következő kerül:
- *„A barátságos, bizalmat teremtő és szeretetteljes környezettel ösztönözzük a gyermeket, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, ennek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők feladata.*

- A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy
- a gyermeknek már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatásokat biztosítsunk;
- a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- Egyszerre segítsük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjünk teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Ennek érdekében feladatunk:

- A gyermek nyitottságára építsünk, ezzel ahhoz segítjük hozzá a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldre és családra való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű legyen.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős együttműködő szerepünk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Amit teszünk a feladatok megvalósítása érdekében: "

- 27. oldal: 18 és 19. sor kivételre kerülnek.
- 32. oldal: 3.5. Programunk napirendje cím alá a következő kerül:

„ A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos

tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, helyi sajátosságokhoz. A rendszerességgel és az ismétlődésekkel érzelmi biztonságot teremtünk a gyermeknek.

A napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. A tevékenységek között harmonikus arányokat alakítottunk ki, a játék kiemelt szerepét megtartva. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, előszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését a kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

Azok a gyermeknek is részt vesznek az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben, akik már elérték a tanköteles kort, de valamiért visszamaradtak az óvodában.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható. Erre a Difer mérést alkalmazzuk.”

- 36. oldal első két sora kivételre kerül.
- 36. oldal 6-18. sor kivételre kerül. Helyette:

„A mindennapos mozgás alapvető szervezeti keretei:

- *spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,*
- *irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,*
- *szervezett mozgásos tevékenység.*

A külső világ tevékeny megismerése heti kétszer. Az egyik napon séta, élményszerzés vagy tevékenységek a természetben a másik napon tevékenykedtetéssel, saját élményű tanulással történik az ismeretek csoportszobai vagy udvari feldolgozása. A szervezett mozgásos tevékenység és a külső világ tevékeny megismerése tevékenységek Hetirendben elfoglalt helye csoportonként változik.

Tehetségfejlesztés területei:

- *gyermektánc*
- *játékos angol*
- *vizuális tevékenység*

Iskolaelőkészítő foglalkozások:

- *írás-mozgás koordináció*
- *matematikai-logikai*
- *Mozgáskotta*

- 43. oldal: 5.1. Játék cím alá a következő kerül:

„A gyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal a játék rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti elő és élményeket nyújt.

Az óvodai környezetben prioritást kell adni a szabad játék lehetőségének. A játék fontossága tükröződik az óvoda napi rendjében, időbeosztásában, valamint a játékos aktivitások szervezésében is.”

44. oldal: 4. sor kikerül. Helyette:

„A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.”

- A 44. oldal 14-15. sor helyére a következő kerül:

„Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelés egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Anyanyelvi, nevelés: tartalmi megvalósítása:

- 53. oldal: 5.2. Játékba integrált tanulás cím alá a következő kerül:

„A gyermek tanulási képességeinek fejlődése és kibontakoztatása a teljes óvodai életre kiterjedő, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek természetes adottságai, a családjában és a tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés keretében biztosított tanulási formák mind szerepet játszanak a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeinek és

motivációjának alakulásában. Az óvodapedagógus a tanulás szempontjából kedvező feltételek megteremtése során figyelembe veszi a gyermekek korábbi élményeit, tapasztalatait és tudását. A gyermekek óvodai tanulásának fő célja, hogy fejlessze képességeiket, valamint gazdagítsa és rendezze tapasztalataikat. Ez a folyamat legfőképpen a játékos tevékenységek és cselekvések keretein belül történik.”

- 58. oldal: 5.3. Verselés, mesélés cím alá a következő kerül:

„A mondókák, dúdoló és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak összhangjával érzéki és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerőjük és szókincsük.

A pedagógus tudatosan, gyermekközpontú, a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást kell alkalmazzon.

Az előszavas mesék különösen hatékonyak az óvodás gyermekek nézőpontjának és világérzékelésének formálásában. Ezek a történetek megerősítik a kisgyermek szorongásait, miközben megoldásokkal és felszabadítással szolgálnak. A mese életre keltett tárgyi világa és az ehhez kapcsolódó mágikus világkép, amely feloldja a szigorú ok-okozati összefüggéseket, csodákkal és átváltozásokkal segíti a gyermekeket abban, hogy felfedezzék a mélyebb pszichikai valóságot és a külvilág megismerésére irányuló törekvéseiket. Az óvodapedagógus olvasson a gyermeknek mesét.

A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás folyamán, akár csak a játéktevékenységek során, élénk belső képeket alkot. A belső képek létrehozásának folyamata rendkívül lényeges a gyermekek élményeik feldolgozása szempontjából. A mesélési szokások és rituálék kialakítása támogatja a gyerekeket abban, hogy könnyebben rá tudjanak hangolódni, és befogadják a mesét.”

- 66. oldal: 7. sor helyére a következő kerül:

„Ének, zene, népi játék, tánc.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.”

- 70. oldal: 5.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka cím alá a következő kerül:

„ Az óvodai nevelésben törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére. __Tehetségnapon kiállítást szervezünk. Óvodaszintű, a külső kapcsolatainkat is bevonva rendezünk rajzversenyt.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Figyel a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.”

- 76. oldal: 5. 6. Mozgás címszó helyett és alá a következő kerül:

A mindennapos mozgás

A gyermekek legfontosabb igénye és természetes kifejezési módja a mozgás. A rendszeres, szívesen végzett, közösségi testmozgás segíti a gyermekek optimális személyiségfejlődését és hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A gyermekek óvodai életének minden egyes napján biztosítani kell az aktív szabad játékot, amely mellett kiemelt szerepet kapnak az irányított mozgásos tevékenységek. Ezek a tevékenységek játékos környezetben zajlanak, és játékba ágyazott módon segítik az alapvető mozgáskészségek, valamint a hozzájuk kapcsolódó fogalmi rendszerek fejlesztését.

A szabad játék keretein belül végzett spontán mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásformák. A komplex testmozgások integrálódnak az óvodai élet más tevékenységeibe is, miközben támogatják a gyermek személyiségének fejlődését, például a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás és tanulási képesség terén.

Az egészséget támogató testmozgást az óvodai nevelés minden egyes napján és minden gyerek számára biztosítani kell az egyéni igények és képességek figyelembevételével. Fontos, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő, együttműködést igénylő mozgásos játékok

széleskörű alkalmazására törekedjünk, továbbá a szabad levegő adta lehetőségeket is ki kell használni.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.”

- 103. oldal: 22. és 23. sor a következőkre változik:

„6.2.Egyéb specifikumaink

6.2.1. Iskolaelőkészítő tevékenység”

- 107. és 108. oldal táblázata kivételre kerül.

- 109. oldal: 11. sor alá a következő kerül:

„Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család terem meg. Az óvoda és a családok által közösen szervezett programok és ünnepek családias légkört teremtenek, ahol a felnőttek és a gyermekek együtt végzett tevékenységei is hozzájárulnak az örömteli érzelmek kifejezéséhez.”

- 112. oldal: 2.-4. sor mondat végéig kivételre kerül. Helyette:

„Kapcsolatba lépünk a környezetünkben működő közművelődési intézményekkel, civil szervezetekkel: Idősek Bentlakásos Otthonával, könyvtárral, Macimúzeummal, Községi Ház és Könyvtárral, a Virágoskert Óvodáért Alapítvánnyal, madárparkkal, Tűzoltó Egyesülettel, más egyesületekkel.”

- 113. oldal: 4. sor alá a következő kerül:

„Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, vagyis a teljes óvodai életben megvalósított nevelési feladatokon belül tölt be kulcsszerepet. Az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.”

- 132. oldal utolsó két sora elé a következő kerül:

„Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválók, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegység Pedagógiai Programja 2025. szeptember 1. napján lép hatályba, mellyel egyidejűleg a 2020- ban készült Pedagógiai program hatályát veszti.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a módosított Pedagógiai programot áttekintés után jóváhagyni szíveskedjenek.

Rákóczi falva, 2025. augusztus 11.

Dr. Korpásné Horváth Ildikó
Dr. Korpásné Horváth Ildikó
főigazgató

HATÁROZATI JAVASLAT

**Rákóczi Zoltán Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2025. (VIII.12.) önkormányzati határozata
a Virágoskert Óvoda és Bölcsőde Óvodai intézményegység Pedagógiai
Programjának módosításáról**

Rákóczi Zoltán Városi Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) alapján a Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegység Pedagógiai programjának módosítását 2025. szeptember 1. napjával történő hatályba lépéssel jóváhagyja, mellyel egyidejűleg a 2020-ban készült Szakmai Program hatályát veszti.

Felelős: Dr. Korpásné Horváth Ildikó főigazgató

Határidő: 2025.08.31.

Értesülnek: Dr. Túróczy Imre polgármester helyben
Dr. Kökény Veronika jegyző helyben
Dr. Korpásné Horváth Ildikó főigazgató
Képviselő-testület tagjai helyben

Rákóczi Zoltán, 2025. augusztus 12.

Dr. Túróczy Imre
polgármester

Dr. Hovanyecz Virág
aljegyző

VIRÁGOSKERT ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

ÓVODAI INTÉZMÉNYEGYSÉG

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

RÁKÓCZIFALVA

2025.

Bevezető

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről. Az óvodai nevelőmunka a pedagógiai program szerint folyik. Ennek alapját képezi az Óvodai nevelés országos alapprogramja, amelynek módosításait be kell építeni a pedagógiai programba. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelet által megállapított 1. mellékletének rendelkezéseit első alkalommal a 2025/2026. nevelési évben kell alkalmazni. Ezen határnapiig az óvoda az 1. melléklet 2025. április 21. napig hatályos szabályait alkalmazza.

(2) Az óvoda e rendeletnek a Módr.1. által megállapított 1. mellékletének rendelkezései alapján felülvizsgálja a helyi pedagógiai programot, és azt 2025. szeptember 1-jéig módosítja.

Ennek megfelelően átdolgozásra került pedagógiai programunk.

Intézményegységünk a szakmai önállóság és felelősség jegyében készítette el pedagógiai programját, melynek megvalósítása az alkalmazotti közösség feladata. Pedagógiai programunk alkalmazóképessé válásához az szükséges, hogy segítse a nevelőmunkára történő felkészülést, választ adjon a napi pedagógiai kérdésekre, problémákra, megerősítse az óvodapedagógusokat a gyakorlati megvalósításban és megjelölje a továbbfejlődés irányát.

Szándékunk szerint jelenlegi programunk a valós nevelési gyakorlatunkat mutatja be. Tükrözi az óvodapedagógusok nevelési tapasztalatait, valamint azokat a közös értékeket, amelyeket a gyakorlatunk során megteremtettünk.

A nevelőtestület egységes értékrendje, a vallott érték és a követett érték koherenciája, az önelemzés, önértékelés, önfejlesztés képessége a helyi nevelési program maradéktalan megvalósításának elengedhetetlen feltétele.

Programunkat segítő szándékkal ajánljuk a szülők figyelmébe, akik óvodánk teljes alkalmazotti közösségét megtisztelik azzal, hogy gyermekeik nevelését, fejlesztését ránk bízák.

E gondolatok jegyében tisztelettel nyújtjuk be a Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegységének Pedagógiai programját, annak módosításával jóváhagyásra a képviselő testületnek annak reményében, hogy lehetőségeik függvényében igyekeznek megteremteni számunkra a feltételeket, hogy esztétikus óvodai környezetben fogadhassuk az óvoda gyermekeit, és szakmailag sokoldalúan felkészült óvodapedagógusokkal, igényes pedagógiai munkát végezhessünk.

A nevelőtestület nevében:

Dr. Korpásné Horváth Ildikó
főigazgató

Programunk Jogszabályi háttere

- A 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LIII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógustovábbképzés rendszeréről
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A 229/2012. (VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. tv. végrehajtásáról

A Kormány 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról

- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LIII. törvény végrehajtásáról

402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról

1. HELYZETKÉP AZ ÓVODÁRÓL	6
1.1. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	6
2. AZ ÓVODÁNK SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATA, ÉRTÉK- ÉS CÉLRENDSZERE	9
2.1. ÉRTÉK AZONOSSÁG AZ ÓVODAI CSOPORTJAINKBAN	9
2.2. ALAPELVEINK	10
2.3. NEVELÉSI CÉLUNK.....	13
2.4. FELADATUNK.....	13
2.4.1. Az erkölcsi – szociális érzelmek alakítása	14
2.4.2. Az esztétikai érzelmek alakítása	15
2.4.3. Az intellektuális érzelmek alakítása	15
2.5. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK, JÖVŐKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK, GYERMEKKÉPÜNK	16
2.6. INTÉZMÉNYI ÉS TANÜGYI DOKUMENTUMOK	19
3. PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA, NEVELÉSÜNK KERETE	20
3.1. NEVELÉSÜNK KERETE	21
3.2. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	21
3.3. A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS ALAKÍTÁSA	26
3.4. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS.....	28
3.5. PROGRAMUNK NAPIRENDJE.....	35
4. NAPIREND	36
4.1. HETIREND.....	38
4.2. PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGKERETE.....	40
4.3. HAGYOMÁNYÁPOLÁS, NÉPSZOKÁSOK, JELES NAPOK, ÓVODÁNK SAJÁT HAGYOMÁNYAI, NEMZETI ÜNNEPEINK	40
5. PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI	46
5.1. JÁTÉK	46
5.2. JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁS	57
5.3. VERSELÉS, MESÉLÉS	62
5.4. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC.....	70
5.5. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	74
5.6. A MOZGÁS.....	81
5.7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	90
5.8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	99
6. SPECIÁLIS FELADATAINK	106
6.1. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGÜNK	106
6.2. SZOLGÁLTATÁSAINK	108
6.2.1. Felzárkóztatás - iskolaelőkészítő tevékenység.....	108
7. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	111
7.1. AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD	111
7.2. AZ ÓVODA ÉS A BÖLCSŐDE	112
7.3. AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLA.....	113
7.4. AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK, CIVIL SZERVEZETEKSEL	114
7.5. AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI	114
8. PROGRAMUNK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ERŐFORRÁSAI	115

8.1.	SZEMÉLYI FELTÉTELEK - HUMÁN ERŐFORRÁS	115
8.1.1.	A belső szakmai kapcsolatok alakítása	117
8.2.	TÁRGYI FELTÉTELEK.....	117
8.2.1.	Programspecifikus eszközök:.....	117
8. 2. 2.	Kötelező (minimális) eszközök és felszerelése az 1/1998. MKM rendelet alapján.....	120
9.	KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK	124
9.1.	A KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE	124
9.1.1.	A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.....	124
9.1.1.1.	A fejlesztés területe.....	124
9.1.1.1.1.	Mozgásukban gátoltak.....	124
9.1.1.1.2.	Beszéd fogyatékosok	125
9.1.1.1.3.	Eklektív mutizmus.....	126
9.1.1.1.4.	Csökkentlátók.....	127
9.1.1.1.5.	Nagyothallók - siketek	128
9.1.1.1.6.	Értelmileg enyhe fokban sérült gyermekek	130
9.1.1.1.7.	Más fogyatékosok.....	130
9.1.2.	Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése.....	132
9.1.2.2.	A sajátos nevelési igényű gyermekek és beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztésének feltételei	132
9.1.2.3.	A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének intézményben biztosított személyi feltételei	133
9.1.2.3.1.	Személyi kompetenciáik intézményen belül és kívül	133
9.1.2.3.2.	Tárgyi feltételek:	134
9.1.2.4.	Az integrált nevelés során várható eredmény:.....	135
9.1.3.	Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése, fejlesztése	135
9.2.	HÁTRÁNYOS- ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK NEVELÉSE	141
10.	FELHASZNÁLT IRODALOM	145
11.	ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	146
12.	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	147

1. Helyzetkép az óvodáról

1.1. Óvodánk bemutatása

Rákóczipalván 1906-tól beszélhetünk óvodai nevelésről. Ekkor épült fel településünk első óvodája, amely 2003-ig üzemelt eredeti rendeltetésének megfelelően óvodaként.

1980-ban egy másik óvoda épületet is kialakítottak, hogy bővíteni lehessen a csoportok számát. Ezt az épületet átépítették, bővítették, amellyel korszerű, négy csoportot befogadó épületet alakítottak ki.

2003-ban az eredeti, első óvodaépület más funkciót kapott, és a bölcsőde épületébe költöztettek két óvodai csoportot.

2009-ben, az egykori „Iparos kör” épületében került elhelyezésre még egy óvodai csoport, amely egy év után megszűnt.

2020-ban pályázatból bölcsőde épült a Rákóczi út 60.szám alatt. Így a Toldi út csak óvodai funkciót kapott. A Rákóczi úti óvoda pedig új tornaszoba, tálalókonyha, két iroda, egy kazánház helyiségekkel bővült.

Az óvodai nevelés történetéről

1953-ban megjelent a „módszertani levelek”, amely elsőként mutatott irányvonalat mutatott az óvodai nevelésben.

1999-ben az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján elkészült az első Helyi Óvodai Program.

A program megalkotásakor kapták a csoportok a mai nevüket: Kamilla, Hóvirág, Tulipán, Ibolya, Margaréta, Búzavirág, Napraforgó.

2002. évtől megkezdődött a minőségfejlesztő tevékenység is (COMENIUS 2000)

2003-tól intézményünk a Virágoskert Óvoda nevet viseli.

2004-től óvodánkban az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja szerint készült Nagy Jenőné: „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” alternatív program adaptációjával írt helyi nevelési program szerint folyik a nevelőmunka.

Intézményünk 2007 óta többcélú intézményként működik, Virágoskert Óvoda és Bölcsőde néven.

Óvodai intézményegységünk két épületben működik:

Székhely: Rákóczifalva, Rákóczi Ferenc út 60. - 4 óvodai csoport

Feladatellátási hely: Rákóczifalva, Toldi Miklós út 33. - 23 óvodai csoport

Elérhetőségek:

<i>Titkárság:</i>	<i>06 56/ 889-752</i>
<i>Óvoda Rákóczi út 60 Margaréta és Tulipán csoport</i>	<i>06 56/ 889-750</i>
<i>Bölcsőde Rákóczi út 60.</i>	<i>06 56/ 889-753</i>
<i>Óvoda Rákóczi út 60 Napraforgó és Hóvirág csoport</i>	<i>06 56/ 889-752</i>
<i>Óvoda Toldi út 33. Ibolya csoport</i>	<i>06 56/ 889-768</i>
<i>Óvoda Toldi út 33. Kamilla csoport</i>	<i>06 56/ 889-745</i>

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde fenntartója:

Rákóczifalva Városi Önkormányzat

5085 Rákóczifalva, Szabadság tér 2.

- **A pedagógiai program alkotója:**

Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 26.§ (1) bekezdés szabályozása szerint készült: a Pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el. Elkészítésekor az Alapprogram mellett figyelembe vettük a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, mivel az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

Az óvodai nevelés nyelve: magyar

Nevelőtestületünket a szakmai igényesség, az innovációkészség, a pedagógiai optimizmus jellemzi.

Intézményünk, a Virágoskert Óvoda és Bölcsőde a *köznevelési rendszer* szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Óvodai nevelésünk sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz. Intézményünk biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Funkciói:

- óvó-védő
- szociális
- nevelő
- személyiségfejlesztő

Segítjük az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki **személyiségvonások** fejlődését. *Célunk, hogy zökkenőmentes átmenetet biztosítsunk az óvoda és az iskola között. Az óvodai nevelésünk fontos szerepet játszik abban, hogy a gyermekek érzelmi, szociális és értelmi képességei elérjék az iskolakezdéshez szükséges szintet, így szilárd alapot teremtvé a későbbi tanulmányi sikerekhez. Az óvodai pedagógiai programunk keretében erősíteni kívánjuk az iskolai életre való felkészítést célzó tevékenységeket és szervezési formákat, biztosítva, hogy minden gyermek a saját képességeihez mértén megkapja a szükséges támogatást, miközben a nevelési folyamataink továbbra is figyelembe veszik a gyermekek egyéni fejlődési szükségleteit. Biztosítjuk a gyermekek iskolai előrehaladásához nélkülözhetetlen képességek és készségek célzott óvodapedagógiai fejlesztését, a minőségi és megfelelő pedagógiai, valamint módszertani tartalom megjelenését, a tanköteles korú gyermekek személyiségfejlődésének támogatását, a tanulás és ismeretszerzés iránti motivációjukat és a hazájuk és nemzetük értékei iránti elköteleződés kialakítását.*

Pedagógiai tevékenységrendszerünkkel, tárgyi környezetünkkel segítjük a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

2. Az óvodánk sajátos pedagógiai arculata, érték- és célrendszere

2.1. Érték azonosság az óvodai csoportjainkban

Programunk magában foglalja a hazai óvodai gyakorlat legjobb tapasztalatait azért, hogy a tradicionális értékeket megőrizze. Ugyanakkor arra készítet bennünket, hogy az egész napi óvodai életet még differenciáltabban, az egyéni szükségleteket, képességeket, a hátrányos helyzetű, a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztési metódusait figyelembe véve szervezzük meg. Óvodásainkat okos szeretetben, érzelmi biztonságban, humorral teli szabad légkörben, sok művészeti élményt biztosítva neveljük. Akkor tudunk eredményesen dolgozni e programmal, ha a művészetek eszközeivel gyakran hatunk a gyermekekre. Felhasználjuk a verset, a mesét, a dramatikus játékokat, a drámajátékot, az éneket, énekes játékokat, zenehallgatást, a rajzot, mintázást, kézimunka hatását, és gyakran eljuttatjuk a gyermekeket az „AH” élményig.

A természeti, tárgyi környezet megismertetését úgy irányítjuk, hogy a gyermekek a közvetlen környezetükben szerezzenek tapasztalatokat, ismerjék településünk értékeit. E lehetőségeket gazdagítjuk még az erdei óvodai programokkal, ahol a rácsodálkozás élményén túl az „AHA” élmény, a felfedezés során megjelenik.

Tudjuk, hogy az óvodás korosztályra a „mozgáséhség” jellemző. Programunk a mindennapi szabad mozgáson túl beiktat szervezett mozgásokat is, hogy a gyermekeknek megfelelően fejlődjön keringési, mozgató- és légzési rendszerük, valamint a csont- és az izomrendszerük és teherbíró képességük.

A népművészet formanyelvén megjelenő vers, mese, énekes játék, vizuális- és tárgyi környezetet kiemelő programunk tevékenységi keretként építi be a hagyományőrzést, népszokásokat. Így az évszakokhoz, jeles napokhoz csoportosítva tervezzük meg az óvodai nevelés tartalmait.

Programunk olyan művészetek iránt érdeklődő szakembereket kíván, akik legalább egy művészeti ágban képesek magas szinten, kellő kreativitással és empátiával közvetíteni az esztétikai értékeket.

2.2. Alapelveink

Kiindulási pontok:

- *Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető.*
- *A gyermek fejlődő személyiség, amelyet a genetikai háttér, az érés sajátos szabályai, valamint a spontán és tervezett környezeti hatások – ideértve a spontán és tudatos nevelési befolyásokat is – együttesen alakítanak. E tényezők hatásaként a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó fizikai és pszichikai szükségletei fejlődnek ki.*
- *A felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, s azt, hogy:
„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és
segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre.”*
- *Minden gyermek megismeri a testi, lelki, szellemi értékeit, érzékeli hiányosságait, melyekkel lelki feszültség nélkül szembesül.*
- *Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.*

Alapelvek:

- *A gyermeket -mint fejlődő személyiséget- szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.*
- *Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia – az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki,*

ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell. Ennek érdekében a sajátélményű tanulás fő irányvonal minden tevékenységben.

- *Nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.*
- *Óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai módszereket a gyermek személyiségéhez igazítjuk.*
- *A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.*

Célunk:

- *Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem-gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.*
- *Elősegítjük a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).*
- *A gyermeki személyiség fejlesztése az egyéni szükségletek figyelembevételével a kölcsönös bizalmon, és a különbözőség és az eltérő ütemben fejlődő gyermekek elfogadásán alapuló partneri kapcsolat kialakításában valósul meg.*
- *A nevelésünk hatékonyságát a támogatói attitűd jegyében a bátorító pedagógia alapelvei mentén érvényesítjük, külön hangsúlyozva az emberi méltóság, a gyermeki jogok tiszteletben tartását.*

- *Az egyéni, mikrocsoportos szervezeti formában, a tanulási kudarcot leküzdeni segítő tevékenységekben, a projektrendszerű tanulási módszer alkalmazásával a gyermek fejlődési üteméhez illeszkedő, differenciált fejlesztés valósul meg.*
- *Gyermekeink eltérő szociokulturális háttérből érkeznek hozzánk, mindenki számára biztosítjuk az óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférést.*

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükséglet kielégítéséről
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- a testi, a szociális, és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű-az életkornak és fejlettségnek megfelelő-tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játéokra
- a tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről
- a gyermeki személyiséget övező bizalomhoz szükséges elfogadó, támogató, segítő óvodapedagógusi attitűdről, amely magába foglalja:
 - a gyermeki fejlődésbe vetett bizalmat, mint pedagógusi optimizmus megvalósítását
 - a különbözőségek elfogadását
 - a diszkrimináció tilalmának érvényesítését

- hitet a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire fordított komoly figyelmet
- a nem könnyen érthető jelzések értelmezését, a mögöttük lévő szükségletek feltárását
- a ki nem mondott, csak tünetekkel jelzett gyermeki segélykérés figyelmen kívül hagyásának megelőzését.

Óvodai nevelésünk biztosítja az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

2.3. Nevelési célunk

- Az óvodások nyugodt, élmény-gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése.
- A gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.
- Az ellenőrzés, értékelés, mérés során feltárt nevelés hiányosságai javítását szolgáló intézkedési tervek megvalósításával, a szervezet önfejlesztésével, a gyermekek magasabb színvonalon történő nevelésének biztosítása.

2.4. Feladatunk

Az óvodások testi, lelki, értelmi fejlesztése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Mindezek megvalósítása az erkölcsi – szociális, az esztétikai és az intellektuális érzelmek differenciálódásának segítségével.

2.4.1. Az erkölcsi – szociális érzelmek alakítása

Feladatunk:

- Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.
- Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétekkal, a közösen végzett munka örömeivel, a szimbólumokkal, jelekkel olyan erkölcsi tulajdonságok megerősítése, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.
- A mindennapi testi – lelki edzés lehetőségével fejlesszük a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakulását.
- A gyermek – gyermek, a felnőtt – gyermek viszonyában megmutatkozó, - az óvodapedagógusok módszertani kultúrájának alkalmazásával, kiemelten a bátorító pedagógia alkalmazását - pozitív érzelmi töltés kialakulásával segítsük a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést és önértékelést. A gyermek képessé váljon a környezetében lévő emberi kapcsolatokban megkülönböztetni a jót és a rosszat.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítésével segítsük a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.

A szociális érzékenység kialakításával segítsük a különbözőség elfogadását.

2.4.2. Az esztétikai érzelmek alakítása

Feladatunk:

- Az egyéni igényeket is figyelembevevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének kialakítása.
- Harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlásával segítsük elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosításával segítsük a szépérzék kialakulását. Az ízlésformálás jelenjen meg mindennapjainkban, természetben, tárgyi és emberi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élmény - befogadó képesség.
- A gyermekeket képessé tegyük a tárgyi - emberi - természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.

2.4.3. Az intellektuális érzelmek alakítása

Feladatunk:

- Az intellektuális érzelmek megjelenésével segítsük elő az érdeklődés felkeltését, a gyermekek tanulási vágyának kialakulását, a szűkebb - tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsiságára, utánpótlási kedvére építve fejlesszük a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást - különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítését.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozásával fejlesszük az egyszerű gondolkodási műveletek

alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását.

- A meghitt beszélgetésekkel erősítsük a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését.
- Az érzelmi alapigények biztosításával - biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet - segítsük a gyermekeket abban, hogy érzésüket, gondolataikat szóban, mozgással vagy képi eszközökkel szabadon kifejezhessék.

2.5. Küldetésnyilatkozatunk, jövőképünk, óvodaképünk, gyermekképünk

Küldetésnyilatkozatunk

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegységének dolgozóiként elkötelezettek vagyunk a művészeti nevelés iránt.

Küldetésünknek tekintjük a szeretet és élménypedagógia erejével a gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítását.

Vállaljuk a művészeti program értékeinek közvetítését a szűkebb és tágabb környezetünk felé.

Szakmai felkészültségünkkel garanciát vállalunk arra, hogy a fejlesztés tartalmát „Csak tiszta forrásból” merítjük, és tudatosan alkalmazzuk a bátorító nevelést.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekek pozitív énképének fejlesztésére, a szeretetpedagógia és élménypedagógia gyakorlati alkalmazására.

Értékközvetítésünk során alapelv hogy „Csak tiszta forrásból” merítünk.

Jövőképünk

Művészeti programunk adaptációjának alapértékei váljanak szemléletformáló erővé és értékközvetítő gyakorlattá intézményünkben, és jó alapját képezzék a helyi II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola művészetoktatásának.

Az új iránti érzékenységünk eredményeként a minőségfejlesztés alapjait kidolgoztuk, nevelőmunkánk minőségi alapját a COMENIUS 2000 minőségfejlesztési program I. intézményi modellje képezi. 2004. évtől a COMENIUS 2000 minőségfejlesztési program II. intézményi modellje alapján fejlesztjük a rendszert.

A Pedagógiai programunk alapján a partnerközpontú működésünket új tartalmi, formai jegyekkel gazdagítottuk, mellyel a szolgáltatói filozófia érvényesülését is elősegítjük.

A MI óvodánk – Óvodakép:

Óvodánk minden gyermek számára biztonságos, esztétikus, derűs, harmóniát nyújtó intézmény, amely lehetőséget ad a szabad játékra, a spontán és utánzásos tanulásra. Óvodaképünk tükrözi az óvodánk közös értékrendjét, és az egyéni arculatot biztosító művészeti program specifikumait. Biztosítjuk óvodánkban az egyéni bánásmód érvényesülését a gyermekek egyéni szükségleteinek tiszteletben tartásával.

Az integrált környezetben az óvodapedagógusokra, a nevelőmunkát segítő dolgozókra, a szülőkre és gyermekekre a különbözőség elfogadása és a társakkal szembeni tolerancia jellemző. Óvodánkban külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek minden segítséget megkapjanak hátrányaik leküzdéséhez.

Külön figyelmet fordítunk az inkluzív (befogadó) nevelésre; Az inklúzió meghaladja az integrált nevelést, teljes befogadást, elfogadást jelent. A különböző bánásmódot igénylő gyermeket az egészséges gyermekekkel együtt neveljük, a mi óvodánkban vegyes csoportban.

A befogadó köznevelési rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása.

Fontosnak tartjuk az óvodapedagógus példamutató, és következetes magatartását annak érdekében, hogy a gyermekcsoport minden tagja, magáénak tudhassa ezt a szemléletet.

Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában.

A befogadó attitűdben nevelkedő gyermekek az élet minden területén befogadóbbá és toleránsabbá válnak.

Intézményünk ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. Ezzel elősegítjük a családi nevelést, és a gyermekek közösségbe való beilleszkedését.

Munkánkat a gyermek fejlődésébe, fejleszthetőségébe vetett bizalmunk, a pedagógiai optimizmus, a különbözőségek elfogadása, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése jellemzi. Óvodánk dolgozói a gyermeki igényekre, jelzésekre, érzelmi reakciókra diszkrimináció nélkül fogékonyak, a megoldásban támogató partnerként vesznek részt.

A MI óvodásaink – Gyermekképünk:

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegységébe járó gyermekek szoros érzelmi kapcsolatba kerülnek az ott dolgozó felnőttekkel, örömmel, családias légkörben töltik napjaikat az óvodában. Pozitívan viszonyulnak a művészeti területekhez, amelyekben megnyilvánul alkotó kreativitásuk az önkifejezés eszközeként. Alapvető tevékenységükben, a játékban kiteljesedik az együttműködési készségük és az empátiájuk. Társas kapcsolataikban elfogadják a

különbözőségeket, szolidárisak a társaikkal. A természeti és társadalmi környezetük értékeit képesek rácsodálkozással felfedezni. Az élmények közös feldolgozását támogató légkörben, a gyermekek be- és elfogadók.

2.6. Intézményi és tanügyi dokumentumok

Alapdokumentumok

Ezek a dokumentumok az óvoda működésének alapjait rögzítik:

1. Alapító okirat
2. Pedagógiai program
3. Szervezeti és működési szabályzat (SZMSZ)
4. Házi rend

Pedagógiai, nevelési, tanügyigazgatási dokumentumok

1. Csoportnapló
2. Egyéni fejlesztési tervek
3. Gyermekek fejlődési lapjai
4. Óvodai felvételi és mulasztási napló
5. Fejlesztőpedagógus, logopédus, pszichológus feljegyzései
6. SNI fejlesztési lap
7. Éves munkaterv
8. Éves beszámoló
9. Csoport szintű éves terv / tematikus tervek
10. Ellenőrzési napló
11. Továbbképzési szabályzat

Adminisztratív dokumentumok

1. Dolgozói jelenléti ívek
2. Dolgozók személyi anyagai
3. Munkaidő-nyilvántartás
4. Jelenléti ívek gyermekeknek
5. Étkezési nyilvántartás
6. Baleseti napló, jegyzőkönyvek
7. Gyermekevédelmi nyilvántartás
8. Szülői értekezletek jegyzőkönyvei
9. Értekezletek, nevelőtestületi ülések jegyzőkönyvei
10. Panasszal, bejelentéssel kapcsolatos dokumentáció

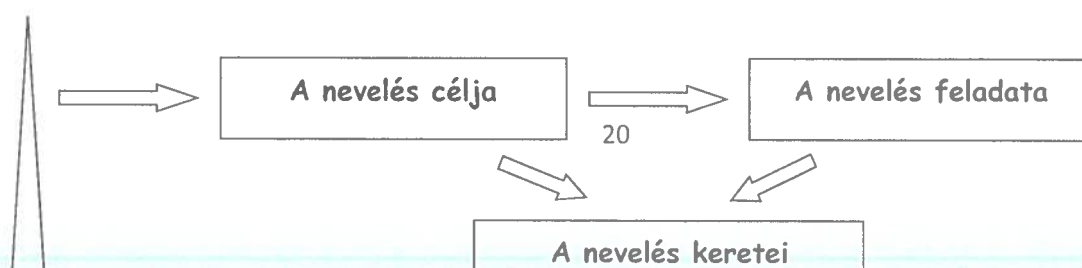
Működéshez kapcsolódó egyéb szabályzatok

1. *Iratkezelési szabályzat*
2. *Tűzvédelmi szabályzat*
3. *Munkavédelmi szabályzat*
4. *Adatkezelési szabályzat*
5. *Gyermekvédelmi szabályzat*
6. *Kockázatértékelés*
7. *Leltár- és selejtezési szabályzat*
8. *Panaszkezelési szabályzat*
9. *Facebook szabályzat*

Elektronikus rendszerekben vezetett dokumentumok

1. *KIR rendszer adatai*
2. *Hivatali kapun érkező és küldött iratok*
3. *E-papír szolgáltatás használatával kapcsolatos dokumentumok*
4. *Poszeidon rendszerben vezetett humánerőforrás- és adatkezelés*

3. Programunk rendszerábrája, nevelésünk kerete

Értelmi, anyanyelvi
nevelés

3.1. Nevelésünk kerete

3.2. Egészséges életmód alakítása

Célunk:

- A gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.
- A felnőttek és gyermekek esztétikus, egészséges, biztonságos környezetének megteremtése
- A gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását segítő pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása.
- A helyes életritmus kialakítása: heti rend, napirend.
- Egészséges táplálkozás.

Feladatunk:

- A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségletük, mozgásigényük kielégítése, testi képességeik fejlődésének segítése:
- *a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;*
- *a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;*
- *az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;*
- *életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához; Az alapvető életvezetési készségek - döntéshozatali készség , a kreatív gondolkodás készsége, a kommunikációs készség, az önismere készsége, az érzelmek kezelésének a készsége , a problémamegoldás készsége ,a kritikus gondolkodás készsége, az interperszonális készségek - fejlesztése elengedhetetlen a problémák megoldásához, a rugalmas alkalmazkodáshoz, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz és a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségekre épülő nevelés segíti a gyermekeket abban, hogy elsajátítsák az egészséges életmód kialakításához szükséges ismereteket, készségeket és képességeket.)*
- *a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése;*
- *a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;*

- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó-, prevenciós és korrekciós testi, lelki és értelmi nevelési feladatok ellátása.

Óvodánkban a gyermekek felvétele után az óvodapedagógusok családlátogatás során megismerkednek az új gyermekekkel, a szülőkkel történő beszélgetéskor a gyermekek testi szükségleteinek a feltárására helyezve a hangsúlyt.

A testi szükséglet kielégítése megalapozza a gyermek jó közérzetét, amely minden tevékenységhez fontos.

A gyermek gondozásának feltétele az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt viszony, a testközelség megléte, nemcsak a 2,5 és 3 éves, de a nagyobb gyermeknél is.

A beszoktatás ideje alatt a csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus a dajka bevonásával együtt végzi minden gyermekkel a szokások alakítását, segíti a teendők elvégzését, hogy megtanulhassák az egészséges életmód szokásainak sorrendjét, fogásait. Kiemelt figyelmet fordítanak a személyes példaadásra.

A testápolási, öltözködési, étkezési szokásokat szimbólumokkal erősítjük meg, hogy a gyermekeket segítsük a szokások rögzülésében, majd önállóan is kontrollálni tudják a tevékenységek sorrendjét.

Étkezés: A gyermekek különböző táplálkozási szokásait az óvodapedagógus megismeri, és kellő toleranciával kezeli az étvágytalanságot, válogatást, ösztönzi a gyermeket az étel megkóstolására, de nem erőlteti.

A csoportszobában biztosított a gyermeknek a víz fogyasztására a lehetőség az egész nap során. Az udvari játék során a dajka nénik gondoskodnak a vízről.

A gyermekek önállóságát fokozza, hogy étkezéskor az önkiszolgáló munkára építünk.

Testápolás: a gyermekek tisztaság igényének kialakítását szolgálja. Az óvoda és a család gondozási szokásainak összehangolása, segít az azonos elvek betartásában. A WC használatához intim feltételeket biztosítunk a gyermekeknek, hogy egyre önállóbban végezhesék teendőiket.

Öltözködés: az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket. Fontos a szülők tapintatos meggyőzése a réteges, praktikus öltözködésről. A gyermekek az egyes tevékenységhez átöltöznek, mozgás tevékenység: tornaruhába, pihenéskor: pizsamába.

Öltözködés során az óvodapedagógus akkor segít, ha a gyermek igényli. Jó alkalom nyílik megbeszélni pl.: melyik ruhadarabot, milyen évszakban veszünk fel.

A gyermekeknek biztosítjuk a szabad mozgást, a természetes nagymozgást.

Az óvodánkban a nyugodt délutáni alvás minden kisgyermek számára mesével és altatódallal történik.

A kettő és fél, három éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizeznek. Óvodánkban a tapintatos, szeretetteljes bánásmóddal és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolattal elősegítjük a valós okok megszűnését.

Fontosnak tartjuk, hogy folyamatos és biztosított legyen az egészségügyi szolgálattal a kapcsolattartás. (védőnő, orvos).

A megbetegedett gyermeket elkülönítjük, fokozott gondoskodással ápolja a felnőtt, míg a szülei nem érkeznek meg.

Év elején az óvoda orvosa szűrővizsgálatot végez, amely alapján a rászoruló gyermekeknek az óvodapedagógusok, gyógytestnevelés végzésére jogosító végzettséggel rendelkező pedagógus speciális foglalkozást tart.

A gyermekek számára prevenció fejlesztőtornát tartunk, a tartáskorrekció szakszerű segítése érdekében. A lábstatikai gyakorlatokat is beépítjük a mozgásanyagba. A szabad levegőn tartózkodással növeljük az ellenálló képességüket.

A gyermekek napi edzését biztosítjuk a napi 1x kocogó-futó lehetőség megszervezésével. Az óvodapedagógussal együtt végzett rendszeres kocogás ösztönzően hat a gyermekre, fejleszti a rugalmasságot, kitartást, állóképességet.

Csoportszobáink barátságosak, otthonosak, esztétikusak, amely a gyermekek jó közérzetét biztosítja.

Az egyes esztétikai tevékenységekhez kis kuckókat alakítottunk ki:

- mesekuckó, amely a napi mesélésnek, bábozásnak, dramatikus játéknak, verselésnek a helyszíne.
- alkotósarok, ahol a gyermekek nyugodtan rajzolhatnak, barkácsolhatnak, mintázhatnak, festhetnek, itt minden eszköz megtalálható a tevékenységhez.
- zenei tér
- projekt-tér: esztétikus polc, a természet kincseinek, gyűjtőmunkának, albumoknak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- A Zsebkendő önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan vizet töltenek a kancsóból.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Biztonságosan

- használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
 - A ruhájukat esztétikusan, összehajtva helyére teszik.
 - A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
 - Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
 - Magatartásukban megjelenik a környezet tudatos viselkedés

3.3. A környezettudatos magatartás alakítása

Célunk:

Környezettudatos, környezetre figyelő magatartásformák és szokások kialakítása, amely magába foglalja a szűkebb és tágabb környezet, kulturális és természeti értékek megismerését, megszerettetését és annak megóvására való nevelést.

Feladatok:

- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, megismerési vágyára és a megismerés okozta öröme építve, sokszínű viszony kialakítása az objektív világhoz.
- A környezet kultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása.
- A gondolkodásmód, a szokásrendszer helyes alakítása, a természet szeretetetésre nevelés a társadalmi értékek megóvására törekvés.
- A gyermekek önálló véleményalakításának, döntési képességének fejlesztése.

- A családi és tárgyi kultúra értékeinek szem előtt tartása.
- A környezet megismerése tudatos kezdeményezésekkel a spontán játékban az önkiszolgáló tevékenységekben, az udvari élet pillanataiban, megfigyelő sétákban, beszélgetésekben igyekszünk biztosítani.
- A megismerési folyamat során a fokozatosság elvének nyomon követése.

Elvárások:

2,5-3-4 évesek: A mosdóban, a tisztálkodási teendők végzésekor, a vízzel való takarékosági szokások mélyítése.

4-5 évesek: A vízzel való takarékosági szokások belsővé válása. Munkavégzéssel a rendezett környezet létrehozása.

5-6 évesek: Az egészséges életmód kialakításához szükséges anyagok helyes használatának megismertetése és alkalmazása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

1. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait.
2. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez megóvásához szükségesek.
3. Kialakultak azok a képességek, amelyek szükségesek a környezettel való harmonikus kapcsolat, a környezeti problémák iránti érzékenység, helyes értékrendszer és a környezettudatos életvitel kialakításához.

4. Környezettudatos, környezetére figyelő magatartásforma jellemzi.

3.4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célunk:

A gyermekek biztonságérzetének megalapozása, az önbizalom erősítése, a szocializáció elősegítése.

A természeti, - emberi, - tárgyi környezet iránti kötődés elősegítése.

Egymás közti bizalom kiépítése.

Feladatunk:

- *A barátságos, bizalmat teremtő és szeretetteljes környezettel ösztönözzük a gyermeket, amely befolyásolja a gyermek érzelmi kötődésének fejlődését, ennek megvalósítása a pedagógus és a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítők feladata.*
- *A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy*
- *a gyermeknek már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatásokat biztosítsunk;*
- *a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze*
- *Egyszerre segítsük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjünk teret önkifejező törekvéseinek;*
- *az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.*

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

Ennek érdekében feladatunk:

- *A gyermek nyitottságára építsünk, ezzel ahhoz segítjük hozzá a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.*
- *A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű legyen.*

- *A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős együttműködő szerepünk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.*

Amit teszünk a feladatok megvalósítása érdekében:

Szeretetteli, érzelmi támaszt, biztonságot nyújtó óvodai élet megteremtése.

Közös élményekkel, tevékenységekkel a környezetben való biztonságos eligazodást segítő szokásokkal a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak erősítése.

A természeti, - társadalmi környezet szépségeinek, esztétikájának, értékeinek felismerésével a környező világgal való pozitív töltésű érzelmi viszonyok erősítése önmagunk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.

Biztosítjuk, hogy az óvodába lépéskor érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családias, gondoskodó légkör fogadja a gyermekeket. Ennek hatására kialakul a gyermekekben az érzelmi kötődés társaihoz és a felnőttekhez. Megteremtjük az „anyával együtt” beszoktatás lehetőségét.

Tiszteletben tartjuk igényeiket, otthonról hozott személyes játékaikat, tárgyakat melyekhez kötődnek elfogadjuk.

Ölbeli játékokkal, testközelséggel, szeretetteljes és nyugodt hangvétellel biztosítjuk a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt közötti bensőséges kapcsolat kialakulását. (szorongásuk oldása = csoportbáb alkalmazása).

Mindennapjainkban biztosítjuk a közösen átélt élmények sikerességét, mellyel gazdagítjuk a gyermekek érzelmeit és aktivitásra készítjük őket.

Mindig figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, eltérő szokásaikat. Ilyen légkörben kialakul az érzelmi kötődés az óvodapedagógusokhoz,

felnőttekhez, társaikhoz, mellyel pozitív módon befolyásoljuk a gyermekek közérzetét, szociális érzékenységét.

A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk az érdeklődésüknek megfelelő tevékenységválasztáshoz, mellyel fejlesztjük önállóságukat.

Barátságok kialakulását, baráti kapcsolatok elmélyülését segítjük azzal, hogy a csoportok egymást meglátogatják. Ezeket a lehetőségeket biztosítjuk az udvari együttjátásban is.

Erősítjük az egymás iránti szociális érzékenységet és türelmüket, egymás meghallgatásának képességét elősegítjük. Segítségadásra, kérésre, együttműködésre szoktatunk.

- Modellértékű, befogadó attitűd biztosítása, a különbözőségek elfogadásának természetessé tétele a gyermekek számára. A különbözőségek tisztelete, elfogadása, sajátosságainak megismerése, kezelése, egymáshoz való alkalmazkodással, egyénhez igazított fejlesztéssel.

- Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése a pozitív énkép, önbizalom, önfegyelem, önállóság, szabálytudat, kommunikáció, együttműködés formálásával, a szándékos tanulás iránti pozitív attitűd megalapozásával.

- A gyermek természeti és társadalmi környezetével való kapcsolatának alakítása, a természet és az ember által létrehozott környezet megismerésére, az emberi munka, alkotások megbecsülésére, hagyományok ápolására nevelés.

- A környezettudatos magatartás megalapozása az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.

- A környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel.

- Az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önérvényesítés, önfegyelem, a közös értékek óvása, védelme, kitartás, akarat, feladat és szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség) fejlődéséhez, a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és értékelési rendszer, interakciós kultúra biztosítása az értékrend megalapozása érdekében.

A gyermekek magatartása-viselkedéskultúráját türelemmel, bátorítással saját példánkon keresztül is fejlesztjük.

A sikert dicsérjük, a sikertelenséget segítünk elviselni.

Együtt örülünk, a bátortalanságot tapintattal kezeljük és oldjuk fel.

Az eltérő képességű és tulajdonságú gyermekek között mindegyikhez megkeressük a fejlődést segítő egyéni bánásmódot.

Nyílt odafordulással segítjük a gyermekeket emberi kapcsolataik alakulásában.

A gyermekek tevékenységéhez biztosítjuk a szabadságot, de mindig kijelöljük a pontos határokat.

A gyermekek érzelemvilágát fejlesztjük, mellyel a konfliktusok feloldását segítjük.

Biztosítjuk a gyermekek számára a személyes perceket, ezzel megerősítjük kapcsolatteremtő képességüket.

Minden helyzetben törekszünk az érthető, pontos kommunikációra.

A gyermekek számára választási lehetőséget biztosítunk, hogy önállóan dönthessenek, ezzel képesek legyenek a változásra.

A gyermek - gyermek, a felnőtt - gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.

A gyermekek pozitív kapcsolata csak akkor alakul ki, ha a gyermekek jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakítását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepet vállalunk mindannyian, akik irányítói, s egyben társai vagyunk a gyermekeknek. Nevelésünk alapja a feltétel nélküli szeretet, a határokkal együtt. A határokat úgy szabjuk meg, hogy a gyermekek meg tudjanak felelni az elvárásoknak.

Nevelőmunkánk hatékonyságát úgy növeljük, hogy az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára - egyéni sajátosságait figyelembe véve - érthetővé, vonzóvá tesszük.

A felnőtt - gyermek kapcsolatában a bátorító pedagógia elvei a következő módon jelennek meg:

- A felnőtt próbálja megérteni - elsősorban érzelmileg - a gyermekeket.
- Parancsolás helyett igyekszik kérdezni. (Ezzel elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszafogva, hanem más irányba terelhetővé válik.)
- A gyermekek mágikus képzeletét bevonja a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába. (A csoport szeretett bábja ehhez kiváló lehetőséget biztosít.)
- A felnőtt magyarázatában megjelenik a dolgok pozitív oldala.
- A felnőtt a gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosít, a határok pontos megjelölésével. Többszöri „határátlépésnél” vezet be konzekvenciákat.
- Kialakítja a közösségi élet szabályait. Képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.

- A felnőtt segíti a gyermekbarátságok kialakulását, úgy formálja a kis csoportosulásokat, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
- A felnőtt neveli a gyermekek érzésvilágát a kialakult konfliktusok feldolgozása során. A konfliktust feloldó megbeszéléseket kellő figyelemmel, kivárással hallgatja meg, hogy véleményt tudjon mondani a történetekről úgy, hogy a gyermekek felelősségérzete erősödjön, a konfliktusok megoldásába beépíti a dráma eszközeit.
- A felnőtt bátorít minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakuljon. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örül a legkisebb elmozdulásnak, fejlődésnek.
- Az agresszív gyermek lehetőleg nem kap figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzzük.
- A felnőtt - gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív megfogalmazás jelenik meg, a kívánság megnevezésével, az ok kiemelésével. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélő partner megbecsülése, megértése, a kompromisszumkeresés. Mellőzzük a megbántást, hibáztatást, kritizálást, kioktatást, kiabálást, panaszkodást, prédikálást. (A személyes perceket biztosítjuk minden gyermeknek, hogy a kapcsolatfelvevő képességüket megerősítsük. Ezekben a beszélgetésekben a mások és a saját érzésfogadása és megfogalmazása is hangot kap.)
- A gyermekek viselkedéskultúráját fejlesztjük a felnőttek példájával, bátorításával, türelmével, bizalom-előlegével s azzal a szemlélettel, ami a sikert észrevesz, és a sikertelenséget segít elviselni.
- Tilalom helyett a felnőttek választási lehetőséget adnak a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és képessé váljanak a változásra. A felnőtt örömeivel jelzi dicséretét, s csak félelemkeltés nélkül jelöli meg a veszélyeket, problémákat.
- A felnőtt felhasználja a humort a szeretetkapcsolat kialakításához. A humor a

feszültséget feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.

Ezeket az elveket nyilvánosságra hozzuk. Értelmezzük az óvoda minden dolgozójával és a szülőkkel is. Kitevük a csoportok folyosójára, mert ez sugallja nevelési felfogásunkat is. Értelmezzük, vizsgáljuk a gyermekek társas viselkedését, kapcsolatát.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére:

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez és a felnőttekhez.
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szabályainak betartása. A szabályok betartására egymást is megkérlik.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességében.
- A társaikkal konfliktushelyzetben megegyeznek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Szavak nélkül is értik a környezetük jelzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőképességüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Éretté válnak az iskolába lépésre. A szándékos tanulás iránti attitűdjük pozitív. Énképük pozitív irányban fejlődik. A természeti és társadalmi környezettel való kapcsolatuk többnyire pozitív, azok megbecsülése megfigyelhető magatartásukban, úgy, mint a környezettudatosság jelei.
- A különbözőségek tisztelete, elfogadása megjelenik viselkedésükben.

3.5. Programunk napirendje

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirendünk igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, helyi sajátosságokhoz. A rendszerességgel és az ismétlődésekkel érzelmi biztonságot teremtünk a gyermeknek.

A napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. A tevékenységek között harmonikus arányokat alakítottunk ki, a játék kiemelt szerepét megtartva. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőszavas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését a kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

Azok a gyermeknek is részt vesznek az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben, akik már elérték a tanköteles kort, de valamiért visszamaradtak az óvodában.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható. Erre a Difer mérést alkalmazzuk.

A napi életritmus kialakítását alapvető feltételnek tekintjük a testi-lelki harmónia megteremtéséhez.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus,

higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az egész nap során érvényesítjük a folyamatosság, a rugalmasság elvét. Teljesítjük a gyermekeknek azt az alapvető igényét, hogy személyes kapcsolatot tudjunk felvenni velük, elegendő figyelmet fordítunk minden gyermekre. A délutáni alvás időtartama a legkisebbeknek 2 óra, a nagyobbaknak 1 órára rövidül, majd a legnagyobbaknál csak 30 perces pihenés, mivel az iskola-előkészítő foglalkozások, az angol nyelvi tehetségfejlesztés és a néptánc tehetségfejlesztés rövidíti az alvás idejét.

A napirendben külön időpontot jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire.

4. NAPIREND

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG	
6 ⁰⁰ - 7 ⁵⁰	- játék a csoportszobában - személyes percek - szabadjáték	JÁTÉK
8 ⁰⁰ - 8 ³⁵	- Testápolási teendők - Tízórai - folyamatosan -	
8 ³⁵ - 10 ³⁰	- Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos fejlesztések: - Hetirend szerinti tevékenységformák - Zenés mozgásos percek - Mozgáskotta - Egyéni fejlesztések	
10 ³⁰ - 12 ⁰⁰	- Játék a szabadban - Tapasztalatszerzés, megfigyelések, séták - Énekes játékok a csoportszobában vagy az udvaron - Edzés: kocogás, mozgásos játék az udvaron	
12 ⁰⁰ - 12 ⁴⁵	- Ebéd	
12 ⁴⁵ - 13 ⁰⁰	- Testápolási teendők	
13 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	- Pihenés, altatás mesével, altatódallal	

	- Tanköteles korú gyermekek részére: Tehetségfejlesztés (vizuális, angol, gyermektánc), iskolaelőkészítő foglalkozások - (matematikai-logikai írás-mozgás koordináció fejlesztése), mozgáskotta, utána rövid pihenés	
15 ⁰⁰ - 15 ⁴⁵	- Testápolási tevékenységek - Uzsonna - folyamatosan	
15 ⁴⁵ - 17 ⁰⁰	- Játék a csoportszobában, szabadban - Egyéni fejlesztések	

Egy héten egyszer - a frontálisan szervezett mozgásos játékok miatt - a játékba integrált tanulás rendje módosul.

Vegyes csoportban folyamatos az ébredés az egyéni alvásigénynek megfelelően.

Megjegyzés: a gyógypedagógus és a logopédus az egyéni fejlesztéseket az egész nap folyamán végzi, ütemterv alapján, -az óvodapedagógussal egyeztetve.

4.1. HETIREND

Napszakok	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti Játékba integrált tanulás	Verselés, mesélés, dramatikus játékok	Verselés, mesélés, dramatikus játékok	Verselés, mesélés, dramatikus játékok	Verselés, mesélés, dramatikus játékok	Verselés, mesélés, dramatikus játékok
	Zenei képességfejlesztés	Zenés, mozgásos percek- Mindennapos mozgás	Mozgás Egyéni fejlesztések	Külső világ tevékeny megismerése-séta	Külső világ tevékeny megismerése
	Egyéni fejlesztések Mindennapos mozgás	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka Egyéni fejlesztések	Mindennapos mozgás	Egyéni fejlesztések Mindennapos mozgás	Zenés, mozgásos percek- Mindennapos mozgás Egyéni fejlesztések
Udvari Játékba integrált tanulás	Énekesjátékok				
Délutáni játékba integrált tanulás	Egyéni fejlesztések Tehetségfejlesztés és iskolaelőkészítő tevékenységek	Egyéni fejlesztések Tehetségfejlesztés és iskolaelőkészítő tevékenységek	Egyéni fejlesztések Tehetségfejlesztés és iskolaelőkészítő tevékenységek	Egyéni fejlesztések Tehetségfejlesztés és iskolaelőkészítő tevékenységek	Egyéni fejlesztések

Matematika tehetségfejlesztés: csoportonként, mikrocsoporthoz formában a délutáni óvodapedagógus végzi..

A gyermektánc, angol nyelvi tehetségfejlesztés, vizuális tehetségfejlesztés és az iskola előkészítő (írás-mozgás koordináció fejlesztése, logikai-matematikai fejlesztés) és a Mozgáskotta csoportos formában történik a tanköteles korú gyermekekkel.

A mindennapos mozgás alapvető szervezeti keretei:

- *spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,*
- *irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,*
- *szervezett mozgásos tevékenység.*

A külső világ tevékeny megismerése - heti kétszer. Az egyik napon séta, élményszerzés vagy tevékenységek a természetben a másik napon tevékenykedtetéssel, saját élményű tanulással történik az ismeretek csoportszobai vagy udvari feldolgozása. A szervezett mozgásos tevékenység és a külső világ tevékeny megismerése tevékenységek Hetirendben elfoglalt helye csoportonként változik.

Tehetségfejlesztés területei:

- *gyermektánc*
- *játékos angol*
- *vizuális tevékenység*

Iskolaelőkészítő foglalkozások:

- *írás-mozgás koordináció*
- *matematikai-logikai*
- *Mozgáskotta*

4.2. Programunk tevékenységkerete

4.3. Hagyományápolás, népszokások, jeles napok, óvodánk saját hagyományai, nemzeti ünnepeink

A hagyományőrzést, a népi kultúra ápolását feladatunknak tekintjük.

Beépítjük a nevelési folyamatainkba mindazon értékeket, amelyeket a környezet megőrzött és az óvodások számára megőrzésre érdemesnek tart. Olyan miliőt teremtünk, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves részeként van jelen a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él népünk kulturális gyökere, s óvodásaink is megismerhetik szépségét, értékét. Programunk olyan óvodapedagógust igényel, aki ragaszkodik népünk múltjához, képes azonosulni azzal. Tudjuk a népszokások eredetét, ismerjük azok lényegét, hiedelemvilágát, jelképeit. Jártasságra tettünk szert az elemi kézművességben, számos népi játékot, népmesét, népdalt ismerünk. Az óvodapedagógusaink kórusa a gyermekeinknek szívesen ad elő az évszaki hangversenyeken. Olyan zenei anyagot választunk, amelyek a népdalok és a népzenei értékeket közvetítik a gyermekek felé.

Fontosnak tartjuk a nemzeti tudat erősítését, a magyar nemzeti és a helyi jelképek megismertetését, városunk értékeinek megbecsülését. Évszakonként galériát díszítünk.

Lakóhelyünk hagyománya szerint tervezzük meg feladatunkat. A hagyományőrzés úgy marad fent, ha családtól családig, gyermektől gyermekig, óvodapedagógustól óvodapedagógusig, szájról szájra hagyományozódik.

Jeles napjaink

Minden jeles napot egy hosszabb előkészülettel vezetünk be, amelyhez a gyermekek kíváncsiságát kielégítve folyamatosan, változatos tevékenységet

biztosítunk. A hagyományápolás tartalmát minden esetben a helyi tradícióknak megfelelően variáljuk.

A hagyományok ápolása közben történő együttjátszással, együtt munkálkodással, a tervezgetést örömtelivé, izgalmassá tesszük a várakozás időszakában. Maga az ünnep a külsőségeivel együtt vidám hangulatú, felszabadult együttjátszást biztosít. A jeles napok programjait színesítik az általános iskolából érkező tanulók műsorai (Gergely járás).

A hagyományőrző tevékenységek évente kerülnek felülvizsgálatra.

Tartalmát a hagyományőrző munkatervben rögzítjük.

Hagyományőrző tevékenységünk tartalmai

Az őszi jeles napjai:

Szüret (október 15-től) – óvodaszinten szervezzük

- o 2,5 - 3 - 4 éves óvodásokkal hallgatunk énekeket, mondókákat a szüretretről és a gyümölcsökről. Szőlőt kóstolnak.
- o A 4 - 5 éves óvodásokkal megismertetünk egyszerű szüreti énekes játékokat. Gyűjtjük, válogatjuk az őszi gyümölcsöket, játszunk népi játékot, népzeneire próbálhatják a táncos mozdulatokat.
- o Az 5 - 6 éves gyerekeknek tanítunk verset, mondókát, dalos játékot a szőlőről, énekelünk, játszunk szüreti népi játékot. Kukoricát morzsolunk.

Családi nap: csoportszintű közösség-kovácsoló programunk, amelyen a szülőkkel és

a gyermekekkel együtt eltöltünk egy kellemes délutánt.

A tél jeles napjai:

Mikulás (december 6.)

Advent / november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig /

Luca nap (december 13.) Búzaültetés

Karácsony (december 24 - 26.)

- A legkisebb óvodásokat megismertetjük az advent jelképeit (koszorú, naptár). A naptár alapján minden nap készülünk egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Rövid dalt, mondókát vagy verset mondunk a Mikulást és a Karácsonyt várva. A gyermekek szüleiknek készítenek egyszerű ajándékot. Az ültetett Luca - búzát folyamatosan figyelemmel kísérjük. Megismertetjük őket a karácsonyi népszokásokkal, segítségünkkel készítenek egyszerű fenyődíszeket az otthoni karácsonyfájukra.
- A nagyobb óvodások az adventi naptár és a koszorú elkészítésében segítenek. Naponta megnézzük mi a feladatuk az adventi naptár szerint. Figyeljük a Luca-búzát. A Mikulás és a Karácsony előtt tanítunk egy ünnepi köszöntő verset, mondókát, éneket. A gyermekek esznek almát, mézes diót, meggyújtják a gyertyát az adventi koszorút.
- Az 5 - 6 éves gyermekek önállóan, segítségünket kérve készítenek adventi naptárt és koszorút. A kijelölt feladatokból naponta bontunk ki egyet és megoldják azt. Luca napján tanítunk kotyoló mondókát, verset a Mikulásnak és a karácsony köszöntésére. Megfigyeljük az időjárás változásait. Készítünk asztaldíszeket. Az ünnepi készülődés étkezési szokásait

megismertetjük: sütünk tököt, szeletelünk almát, törünk diót. Gyúrunk, sütünk, díszítünk mézeskalácsot.

Minden csoport dalokkal, versekkel köszönti a szülőket.

Karácsonyi rendezvény a szülőkkel

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig) télbúcsúztató népszokás

- A 2,5 - 3 - 4 évesekkel, egyszerű technikával díszítünk papírálarcot, a gyermekek jelmezbe öltöznek, ha van kedvük, utánozhatják táncos mozdulatainkat.
- A 4 - 5 éves gyerekekkel díszítünk farsangi álarcot, részt veszünk farsangi játékokban, tanulunk egyszerűbb dalt vagy mondókát a farsang köszöntésére. Hallgatunk tréfás mesét, éneket, verseket.
- Az 5 - 6 éves gyerekekkel tanítunk farsangi éneket, bálba hívogató mondókát. Segítenek jelmezük, maszkjuk elkészítésében, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében.

Minden csoport Farsangi mulatságot rendez.

A tavasz jeles napjai:

Húsvét (az első tavaszi napéjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)

- A 2,5 - 3 - 4 - 5 éves gyermekekkel tanítunk locsolóverset, segítségünkkel festenek tojást. Részt vesznek a tojás keresésében.
- Az 5 - 6 évesekkel díszítjük a csoportszobát. A locsoláshoz, komáláshoz, komatál küldéshez tanítunk mondókát. A gyermekek tojást készítenek. A gyermekek komálnak a kisebbek csoportjában.

Óvodánk saját hagyományai

Hangversenyek és galériák:

Program specifikus elem.

2,5 - 3 -4 éves gyermekek megtekintik a kiállítást és meghallgatják a hangversenyt.

Óvónők bábjátéka vagy évszaki hangverseny

Maci kiállítás:

A gyermekek saját csoportjukban Maci kiállítást rendeznek be, a saját otthonról behozott macikból. Megtekintik a Galériában a Maci kiállítást.

4-5 éves gyermekek: ellátogatnak a Maci Múzeumba. Csoporton belül válogatják, rendezik a saját kiállításukat.

5-6 éves gyermekek: időjárás megfigyelést végeznek február 2-án. Fény-árnyék játékokat játszanak.

Óvodába hívogató: Gergely - járás

A gyermekek mondókákkal, versekkel, dalokkal hívogatják a bölcsődéből a gyermekeket az óvodába.

Iskolába hívogató:

Gergely-járas: az iskolás gyermekek versekkel, dalokkal hívogatják az óvodás gyermekeket az iskolába.

Iskola - kóstolgotó:

Nyílt napok az óvodában: a tanítók látogatása, ismerkedés az óvodás gyermekekkel. Majd a gyermekek látogatnak el az iskolába.

Tehetségnap: A tehetségfejlesztő foglalkozásokra járó gyermekek fellépnek kis műsor keretében a Sportcsarnokban

Anyák napja:

Személyes percek keretében biztosítjuk a meghitt, közös élményt a gyermek és az anya részére.

2,5-3-4 éves gyermekek: ajándékot készítenek, ölbeli mondókával, rövid verssel köszöntik az édesanyákat.

4-5 éves gyermekek: ajándékot készítenek és verssel, dallal köszöntik az édesanyákat.

4-6 éves gyermekek: ajándékot készítenek, segítenek a meghitt sarok elkészítésében, verssel, dallal köszöntik az édesanyákat.

Májusbot készítése:

Csoportonként, projektben feldolgozva.

Tavaszi dalokkal, mondókákkal köszöntjük a tavaszt az élet újjáéledését.

Májusbotot készítünk.

2,5 -3-4 éves gyermekek segítenek a szalagok felkötésében, színek válogatásában.

4-5-6 éves gyermekek vágják és kötözik a szalagokat.

Óvodások búcsúzása:

2,5-3-4-5 éves gyermekek csoportonként vesznek búcsút az iskolába készülő gyermekektől.

6 éves gyermekek közös műsorral búcsúznak az óvodai búcsúzó keretében.

Nemzeti ünnepeink:

Március 15.

2,5-3-4 éves gyermekek megtekintik az Ovi-Galériában a Nemzeti és Városi jelképeinket, és csoporton belül mondókát mondanak. Ellátogatnak az 1848-as emlékműhöz.

4-5 éves gyermekek elkészítik nemzeti jelképünk valamelyikét, és azt elhelyezik 1848-as emlékműnél.

6 éves gyermekek részt vesznek az iskolai megemlékezésen.

5. Programunk tevékenységformái

5.1. Játék

A gyermek a környezete és saját belső érzései alapján szerzett tapasztalatait játéka során tükrözi. Ezáltal a játék rendkívül fontos szerepet tölt be, hiszen olyan tevékenység, amely a gyermek személyiségének fejlődését segíti elő és élményeket nyújt.

Az óvodai környezetben prioritást kell adni a szabad játék lehetőségének. A játék fontossága tükröződik az óvoda napi rendjében, időbeosztásában, valamint a játékos aktivitások szervezésében is.

Célunk:

- A belülről indított és vezérelt játéktevékenységgel a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése.
- Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
- A játék, és a játékba integrált tanulás minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon.

Feladatunk:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A szabad játék elsődlegességének biztosítása a szülőkkel, pedagógus és nem pedagógus kollégákkal való együttműködésben, a játék eszközjellegének professzionalizálása, testileg-lelkileg egészséges személyiség kibontakoztatása.
- A gyermekek elemi pszichikus szükséglete, a szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése a játéktámogató magatartással, reflektív attitűddel, a szülők szemléletformálásával.
- Játéksegítő, játékirányító metódusok alkalmazása.

Az óvodapedagógus játéksegítő módszereinek megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült, kreatív gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

- Mintaértékű kommunikáció a szokások és normák hangsúlyozásával

- Az óvodapedagógus részéről tudatosan megengedő, elfogadó, biztonságot és bizalmat adó, támogató, segítő jelenlét -pedagógiai optimizmus

- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- A 3 - 6 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő

környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel – az óvodai nevelés egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára – mint életkori sajátosságra –, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése, valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Anyanyelvi, nevelés tartalmi megvalósítása:

Tudatosan megengedő, támogató, biztonságot adó jelenléttel és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, közlésvágy motiválása.

A gyermeki játékot kísérő párbeszédok támogatása verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével, a beszéd prosódiai elemeinek gazdagításával.

Játsszótársként nyelvi kifejezésminták adása.

- A gyermekek beszédkészségnek fejlesztése a játékszituációkban.
- Beszédkészség fejlesztése, a csoport "etikai kódexének" kidolgozása, nyelvi megfogalmazása a gyermekek felé.
- A projektrendszerű tanulás feltételeinek megteremtése a társadalmi és természeti környezetben szerezhető, több irányú tapasztalatok biztosításával.

A játékhoz szükséges feltételeket biztosítjuk (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés - élmények)

Kreatív, alkotó légkört elsősorban olyan játék biztosításával érünk el, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, milyen eszközzel jelenítik meg azt, milyen helyet választanak és mennyi ideig tart a játékuk.

Megteremtjük mindezekhez a feltételeket. Az alkotó légkört tovább fokozzuk a kellő időben nyújtott segítséggel, megerősítéssel, ötlettel. A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.

A kreatív légkörrel segítjük az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. A szabad játék során arra törekszünk, hogy a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

Tudatosan megengedő, támogató, biztonságot adó jelenléttel, oldott légkör teremtetésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkedv, közlésvágy motiválása. Érdeklődés, odafigyelés a gyermeki közlések iránt, a kérdésekre együttműködő válaszadás, a gyermeki üzenetek dekódolása.

A gyermeki szerepjátékot kísérő párbeszéd támogatásával, verbális ismeretekkel, a fogalomalkotás segítségével. Az aktív beszédkapcsolatban az új szavak, szófajok, különböző igeidők, módok, ragozás tanulásának, fogalmak megértésének, a magyaros mondatalkotás, kontextusos beszéd, szóbeli kapcsolatteremtés kialakulásának segítése.

Őszinte játékunkkal mély átérzésre serkentjük a gyermekeket. Az oldott légkör megteremtéséhez minél gyakrabban használunk humoros kifejezéseket, tréfás szavakat, észrevesszük a környezetben spontán megjelenő

helyzetkomikumokat.

Könnyű, és biztonságos mozgás lehetőségét szolgáló térfelosztás.

A terek változtathatóságának, rugalmas átalakíthatóságának, átjárhatóságának biztosítása, inspirálása.

A különböző típusú **játékokhoz szükséges helyet** a gyermekek szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, segítségünkkel alakítják ki. A csoportszobákban helye van a többféle állandó és variálható, vagy új elkülönített „kuckóknak”. Esztétikus és meghitt mesesarkot alakítottunk ki, amely a dramatizálás, bábozás, drámajáték helye is. Itt adunk helyet az átváltozáshoz szükséges kellékek kincses ládjának is.

A játékelképzelések megbeszélésének inspirálása. A gyermekek aktuális fejlettségi szintjének nyomon követése egyénre és csoportra szabott fejlesztési feladatok tervezése és megvalósítása elsősorban indirekt módszerekkel (társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, az önérvényesítés, önbizalom formálása).

Az intellektuális érzelmeket kiváltó tapasztalatszerzések során összegyűjtött tárgyak, termések, növények, képek, a kincseket őrző sarokban kapnak helyet, amit a gyermekek alakítanak ki és rendeznek különböző szempontok alapján.

A rajzolásnak, festésnek, szövésnek, tárgykészítő népi játékoknak is meg van az állandó helye. Az ehhez szükséges kellékek, anyagok, eszközök mindegyik játékidőben a gyerekek rendelkezésére állnak.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért arra ösztönözzük őket, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az időjárás függvényében segítjük az udvari szerepjátékok kibontakozását (pl. népi

játékok, ügyességi és sportjátékok feltételének megteremtésével stb.).

Társas kapcsolatok formálása, az együttműködés fejlesztése, az interakciók tartalmának fejlesztése, az önérvényesítés, önbizalom formálása.

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játékhoz szükséges időt a folyamatos napirenddel, a játékba integrált tanulásfelfogással segítjük. Ezáltal a gyermekek egybefüggően, a játékok elrakása nélkül több órán keresztül játszhatnak.

A 2,5 - 3 - 4 éves gyermekek szinte egész nap játszanak, egyedül, egymás mellett, néha összeverődve, kivéve a tisztálkodás, alvás és étkezés idejét.

Az 5 - 6 éves gyermekeknek biztosítjuk a több napon keresztül tartó játékot, hogy olyan értékes tulajdonságok, mint az állhatatosság, kitartás képessége kialakulhasson bennük.

A kreatív kibontakoztató játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyekkel gazdagítjuk a gyermekek elképzeléseit. A játékhoz olyan eszközöket biztosítunk, melyek ízlésesek, praktikusak, alkotó készséget fejlesztik, színesek, jó minőségűek, egyszerű félkész játékok.

A kisebb gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, melyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (papás-mamás, fodrászos, orvosos stb.), amelyek ösztönzik a gyermekeket az élmények, tapasztalatok többszöri átélésére, harmadsorban az esztétikai neveléshez (vers, mese, dráma,

ének, rajzolás) szükséges kellékek.

A nagyobb gyermekeknek bővítjük az eszközválasztékát, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, félkész értelem- és képességfejlesztő játékokkal.

A gyermekek a környezetükből szerzett **tapasztalatokkal, élményekkel** gazdagítják a játék tartalmát. Lehetővé tesszük, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti- és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékban is átélhessék.

Programunkban kiemelt szerepet kapnak a mikrocsoportos séták. Ezek fejlesztő hatása megmutatkozik a gyermekek tapasztalat-gazdagságában.

A 2,5 - 3 - 6 éves korban megjelenő játékfajták, azok tartalmának, minőségének alakítása, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodva

Játékformák:

1. Szabad játék:

- gyakorló
- fantázia
- alkotó
- konstrukciós
- szerepjáték

2. Irányított játék:

- dramatikus
- bábozás
- barkácsolás

- alkotó
- szabály

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a fajta manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a **gyakorló játék**. Ezért lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy megismerjék az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, mert a véletlen cselekvéshez kapcsolódó „AHÁ” sokféle felfedezési lehetőséget tartogat számukra. Ezzel az örömezzéssel adunk alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik. Ezekkel a tevékenységekkel fejlesztjük a szem - kéz koordinációt, kezesség - szemesség kialakulását, hatnak a laterális dominancia kialakulására.

Érdeklődéssel kísérjük a gyermekek halandzsázását. A többszöri ismétléssel elmondott szöveg ritmusa a gyermekekben pozitív érzelmet kelt.

Az udvaron is biztosítjuk a gyakorló játék lehetőségét. Erre legalkalmasabb a homok.

Segítjük a gyermekek játékát továbbfejlődni. Már a legkisebbeknél is megjelenik a szimbolikus játék, **szerepjáték**. Szervezünk, és szerepeket vállalunk, hogy a különböző szerepek megformálása minta legyen a közös cselekvésekhez. A kicsik játékában teret kap a feltételek biztosítása, a papás-mamás játék, a fodrászos, orvosos, kalauzos játék, ezek mindegyike egyszerű mozzanatokat jelenít meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek szerepvállalását indirekt módon segítjük, hogy a szimbólumok, a „mintha” helyzetek minél gyakrabban megjelenhessenek.

A rendszeres, többször ismétlődő meseélménnyel ösztönözzük őket a

dramatikus játékra, bábozásra. A mesék megelevenítésében résztvevők vagyunk, modellt adunk egy-egy szereplő megformálásához. Kezdetben minél több kelléket használunk a képzeleti képek megjelenítéséhez, illetve a beleélő képesség, önkifejezés fokozása érdekében.

A bábozás először előadásunkkal jelenik meg. Van a csoportnak kedvenc bábja, akinek szívesen elmondják sikereiket, örömeiket, bánatukat. Ezt a bábót is a többi közé helyezzük, a gyermekek játszhatnak vele, tapogatják, megszeretik.

A **drámajáték** eszközeivel a gyermekek magasabb rendű érzelmeinek kibontakoztatását, gazdag személyiségfejlesztő hatását képviseljük. A drámajáték fajtáit alkalmazzuk a gyermekek társas kapcsolatainak alakításában, a fantáziavilág megélésével a kreatív, alkalmazkodó attitűd fejlesztésében, a szorongások feloldódnak, az egyén sikere közös élménnyé válik. A váratlan események, helyzetek megélése során a gyermekek saját határaikat bemérhetik, ezzel fejlesztjük önismeretüket.

Arra törekszünk, hogy a gyermek a **konstrukciós játék**ában minél gyakrabban élje át az „én készítettem” alkotás örömét, mely eredményezi a sokféle formájú játékelemből kialakított forma-, szín-, térvariált gazdagságot.

A **konstrukciós játék**hoz kapcsolva is megjelenítjük a **barkácsolást**, elsősorban az általunk barkácsolt kellékek készítésével, amit a gyermekek aktív bevonásával hozunk létre. Olyan nyugalmas udvarrészt biztosítunk, ahol szabadon kezdeményezhetik az egyszerű szabályokhoz kötött népi játékokat, énekes játékokat, ügyességi játékokat. Felajánlunk **szabályjátékot**, amit a gyermekek könnyen betarthatnak és szívesen, önállóan is kezdeményezhetnek.

A szülők, a gyermekek bevonásával is barkácsolunk különböző típusú bábokat, hogy együttes, cselekvő megjelenítésre ösztönözzük őket.

A szerepjátékot és a dramatikus játékot a gyermekek készítik építő, konstrukciós játékkal. Később bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hoznak létre.

A gyermekek beszédkésztségének fejlesztése a játéksituációkban

A játékkal számtalan lehetőséget teremtünk a kommunikációra, a párbeszéd kialakítására. Beszédünk modellértékű a gyermekeknek a szókapcsolatok, a kommunikáció, a nonverbális jelzések (mimika, gesztus), a beszéd hatáselemeinek (hanglejtés, hangsúly, hangerő, ritmus, dallam, szünet) megfigyelése tekintetében.

A hangszínnel, hangerővel bánni tudást leginkább a dramatikus játékkal segítjük elő. Az általunk kezdeményezett anyanyelvi játékok adnak mintát az artikuláció, szókincs, kifejezőkészség fejlesztéséhez (pl. hangutánzó játékok, fonémahallás fejlesztő játékok, légzési technikát segítő játékok, szinonimakereső játékok stb...).

Játéksegítő, játékirányító módszereink alkalmazása

A játéksegítő módszereink szituációtól függőek. A gyermekek nyugodt játéka esetében, vagy ha érezhető, hogy a gyermekek problémamegoldóak, irányításunk játékot követő, szemlélő, hagyja a gyermekeket cselekedni.

A kiscsoportosok esetében - ha szükség van rá - játékot kezdeményező, modellnyújtó játszótársak is vagyunk. Ebben a játékhelyzetben is támogatók,

engedők és elfogadók vagyunk.

Segítünk azok játékában, akik kevésbé kreatívak, ötletszegények. Beavatkozunk a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy ha veszélyeztetik egymás épségét, nyugodt játékát.

A gyermeki kommunikáció fejlettségét és a társas kapcsolataikat megfigyeljük a játékban.

A beszédkedvet és a közlésvágyat motiváljuk.

A magyaros mondatalkotást, kontextusos beszédet és a szóbeli kapcsolatteremtés kialakulását segítjük.

Az egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés csomópontjai a szabad játékban az anyanyelvi nevelés szempontjából:

- A gyermeki kommunikáció fejlettsége és a társas kapcsolatok, pozíciók közötti összefüggések megfigyelése a játékban. A vezető egyéniségek kommunikációs stílusának megfigyelése, a gátlásos gyermekek feloldódásának segítése.
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre fordított kettős figyelem, a beilleszkedés támogatása a játékban, minél több spontán párbeszédes helyzet teremtése, és célzott, tervszerű anyanyelvi fejlesztés.
- Hiteles kommunikáció, érvek a szülőknek a szabad játék fontosságáról.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, bábokkal eljátsszák.
- A drámajátékban a gyermekek a legmélyebb érzelmeiket képesek kifejezni.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.

- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.
- Bátran kommunikálnak, a kifejezéseket helyesen használják.
- Kommunikációjuk megfelelő kapcsolatteremtésre és kapcsolattartásra alkalmas.
- Az iskolakezdéshez szükséges szókinccsel rendelkeznek, és azt helyesen alkalmazzák beszédhelyzetekben.
- Többször sikeresen próbálkoznak a konfliktusok kooperatív kezelésével

5.2. Játékba integrált tanulás

A gyermek tanulási képességeinek fejlődése és kibontakoztatása a teljes óvodai életre kiterjedő, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek természetes adottságai, a családjában és a tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés keretében biztosított tanulási formák mind szerepet játszanak a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeinek és motivációjának alakulásában. Az óvodapedagógus a tanulás szempontjából kedvező feltételek megteremtése során figyelembe veszi a gyermekek korábbi élményeit, tapasztalatait és tudását. A gyermekek óvodai tanulásának fő célja, hogy fejlessze képességeiket, valamint gazdagítsa és rendezze tapasztalataikat. Ez a folyamat legfőképpen a játékos tevékenységek és cselekvések keretein belül történik.

Célunk:

A gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével, interaktív tanulási-tanítási módszerek dominanciájával.

Feladatunk

Sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása.

Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükséglethez és egyéni képességhez igazodva

Programunk szélesen értelmezi a tanulást. A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvodában felerősítjük. Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Valljuk, hogy az óvodás gyermek értelmi képességeit: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, képszerű szemléletes gondolkodás a játékon keresztül fejleszthetjük. A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak.

Ehhez társítunk olyan szervezett tanulási lehetőségeket, mint az általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszokra épülő ismeretszerzését is magában foglalja, a természetes gyermeki kíváncsiságot mozgósítja, fenntartja.

Az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig a főszereplők vagyunk, tetteinkkel a legerősebb hatást gyakoroljuk a gyermekekre. Később felerősödik a társak hatása is.

Programunkban helyet kap az általunk kezdeményezett tevékenységben megvalósuló tanulás, amellyel számtalan probléma és differenciált feladatmegoldás lehetőségét adjuk a gyermekeinknek.

A játékba integrált tanulás számunkra azt jelenti, hogy az általunk kezdeményezett tevékenységek a játékidőbe ékelődnek, tagolódnak, úgy, hogy nincs közben játékelrakás. A gyermekek a tevékenységek befejezése után igényük

szerint visszatérhetnek eredeti játékukhoz vagy újat kezdhettek. A napirend egyetlen egy napon felborul, a szervezett mozgástevékenység miatt.

Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Frontális	Mozgás-mozgásos játékok Zenés, mozgásos percek Kocogás Énekes játékok A külső világ tevékeny megismerése Mesélés, dramatikus játék Drámajáték (heti 1x)
Mikrocsoportos	Zenei képességfejlesztés (létszám függvényében) A külső világ tevékeny megismerése (tapasztalatok feldolgozása), matematikai tartalmú tapasztalatok (létszám függvényében)
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint
Kiscsoportos	Verselés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Zenei képességfejlesztés (létszám függvényében) A külső világ tevékeny megismerése (tapasztalatok feldolgozása), matematikai tartalmú tapasztalatok (létszám függvényében)

A szervezett tanulás formái

Kötelező	Mozgás, mozgásos játékok A külső világ tevékeny megismerése (séta) Kocogás Énekes játékok (4-5-6 éveseknek) Zenés, mozgásos percek
Közvetve kötelező	Verselés, mesélés, dramatikus játék, drámajáték Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének-zenei képességfejlesztés A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodai nevelést, fejlesztést támogató szakemberek tevékenységi rendje

Logopédus	Fejlesztő- pedagógus	Gyógypedagógus	Hitoktatók
Kistérségi feladatellátás keretében és megbízással	Szakvizsgás fejlesztő óvodapedagógus	Külső szakember	Katolikus/ Református

Programunk megvalósításához szükséges tanulási módszerek:

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. A játékoság, a felfedeztetés, a saját élményű tanulás lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó ráhangolódás, bevonás, gyűjtögetés, közvetítés, bátorító megjegyzés, kétely ébresztése, problémahelyzet teremtés, elemeztetés, rendszerezés gyakran jelenik meg a tevékenységekben. Törekszünk módszertani kultúránk kiművelésére.

Alapelveink a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért törekszünk arra, hogy mindegyik gyermek, mindennap kapjon valamilyen pozitív megerősítést. Kerüljük a sztereotip értékeléseket (ügyes vagy stb.) helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét, egyénre szabottan emeljük ki.

Alkalmazzuk a differenciált, konkrét, árnyalt értékelést.

Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: megerősítő pillantást, gesztust, mimikát, szóbeli közlést egyénileg, a csoport előtt és a szülőknek egyaránt.

Kerüljük a tárgyi jutalmak osztogatását, mert az apró jutalmak örömet szereznek ugyan a gyermeknek, de egyben elveszik a "természetes jutalom" értékét. Ezen kívül irigységet szítanak a gyermekek között. A büntetést teljes mértékben kerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi. A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében. Arra törekszünk, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is tudja, hogy melyek a hiányosságai.

5.3. Verselés, mesélés

A mondókák, dúdolókat és versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi stabilitásához és anyanyelvi fejlődéséhez, ezáltal megalapozva a könyvekkel szembeni pozitív érzelmi viszonyt, ami segíti az olvasóvá válás folyamatát. Ezek a kifejezések ritmusukkal és a mozdulatok, valamint szavak összhangjával érzelmi és érzelmi tapasztalatokat kínálnak a gyerekeknek, miközben fejlődik a memóriájuk, képzelőerejük és szókincsük.

A pedagógus tudatosan, gyermekközpontú, a gyermek korosztályának és egyéni fejlettségének megfelelő szintű meseválasztást kell alkalmazzon.

Az élıszavas mesék különösen hatékonyak az óvoda gyermekek nézıpontjának és világérzékelésének formálásában. Ezek a történetek megerősítik a kisgyermek szorongásait, miközben megoldásokkal és felszabadítással szolgálnak. A mese életre keltett tárgyi világa és az ehhez kapcsolódó mágikus világkép, amely feloldja a szigorú ok-okozati összefüggéseket, csodákkal és átváltozásokkal segíti a gyermekeket abban, hogy felfedezzék a mélyebb pszichikai valóságot és a külvilág megismerésére irányuló törekvéseiket. Az óvodapedagógus olvasson a gyermeknek mesét.

A mesélővel való közvetlen kapcsolat révén a gyermek érzelmi biztonságban érzi magát, és a mesehallgatás folyamán, akár csak a játéktevékenységek során, élénk belső képeket alkot. A belső képek létrehozásának folyamata rendkívül lényeges a gyermekek élményeik

feldolgozása szempontjából. A mesélési szokások és rituálék kialakítása támogatja a gyerekeket abban, hogy könnyebben rá tudjanak hangolódni, és befogadják a meséket.

Célunk:

A gyermekek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, a pozitív személyiségjegyeinek megalapozása elsősorban a népmesék segítségével.

A mesék mágikusságával, a csodás meseélményekkel, a versek zeneiségével, rímeinek csengésével, valamint a mesék feldolgozásával a gyermekeknek igazi irodalmi művészi élmény biztosítása.

A mindennapi meséléssel a mese megszerettetése.

A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása.

A magyar gyermekköltészet (klasszikus és kortárs irodalmi művek) alkalmazása mellett, a csoportösszetétel figyelembe vételével, a mese, vers anyagainak megválasztásával multi- és interkulturális nevelés megvalósítása.

Önkifejező képesség fejlesztése.

Feladataink:

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása. Törekszünk arra, hogy a népmesék mellett, a klasszikus és kortárs irodalmi művekkel is megismertessük gyermekeinket.

2,5 - 3 - 6 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás és dramatikus játékok), és gondoskodunk róla, hogy a gyermekek mindennapjaiba beépüljenek.

A gyermek saját vers és mese alkotása annak mozgással és/vagy ábrázolásával történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel

Az irodalmi élmény együtteséből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása.

Beszédészlelés/megértés/

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása az óvodapedagógus feladata.

A művek kiválasztásában érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság. A mesék, versek, mondókák, a gyermekek erkölcsi fejlődésére is kihatnak.

Az óvodapedagógus a legkisebbek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból, és legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású, játékos verseiből állítsa össze. Olyan meséket válasszon, amelyek cselekménye egyszerű, érthető és ritmikus ismétlődések jellemzik.

Később a gyermekek meséi már lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus – realiztikus mesék is. Kapjanak helyet a magyar klasszikusok, a kortárs irodalmi művek, és a mai magyar írók meséi is.

Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Szerepeljenek a vidám, humoros versek, klasszikus és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei – a szülőföldhöz való kötődés alapjaként a gyermekek ismeretei között.

Az óvodáskor a mesehallgatás igazi ideje. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átleltető szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a

mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A gyermekek mesetárába épüljenek be az állatmesék, a cselekményesebb népmesék, a novellisztikus-realisztikus mesék, a klasszikus tündérmesék, a tréfás mesék és műmesék. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásait napokon keresztül izgatottan várják. A gyerekek versanyaga gazdagodjon a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Ismerjen meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Az óvodapedagógus a nagyobbaknak bátran olvasson lírai műveket is, mert a gyermekek már megérik a költői képek érzelmet kifejező erejét. A kiválasztott mesék, versek erősítsék a környezet megszerettetését, a néphagyományőrzést, és az évszakok szépségét.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi- értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról. Erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl, a szokás- és normarendszer megalapozásában is szerepet játszik.

A gyermekek önkifejező, és önérvényesítő törekvéseit is segíti.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodába kerülő 2,5 - 3 - 4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallhatják.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. A mese többszöri meghallgatása után élvezői lesznek a mese dramatikus feldolgozásának. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával ismertetjük meg a bábokat. Párbeszéd formájában mutatunk be előadott rövid, ötletes jeleneteket.

A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek lapozgathatnak leporellókat, színes képeskönyveket, otthonról is elhozhatják kedvenc könyveiket, hogy megmutathassák egymásnak.

A vers, mese, dramatikus játékok illusztrálásához csak olyan kellékeket használunk, amelyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.

A gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építünk. A spontán szerzett tapasztalatokat rendszerezzük, bővítésük mellett ezek különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlását biztosítjuk.

Az óvodapedagógusok és a nagycsoportos gyermekek báboznak, dramatizálnak minél több alkalommal.

A 2,5-3 éves gyerekek egy nevelési év alatt megismernek:

- 10-12 mondókát, ölbeli játékot,
- 10-14 új mesét, és ezeket minél többször ismételtetjük.

Fokozatosan, párbeszéd formájában ismertetjük meg a bábokat.

A gyerekek által használt tárgyi eszközöket hozzáférhető, és biztonságos helyre rakjuk.

A nagyobb gyermekekben kialakul a mese és a vers szerkezete. Igénylik, izgatottan várják a mesét. A gyermekek arcán megjelenik a belefeledkező áhítat és a figyelő ámulat, játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése.

Az új versek kapcsolódnak a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához.

A gyermekek szeretnek bábjátékot rögtönözni, meséket kitalálni, elkezdett mesét a saját fantáziájuk szerint befejezni. Ehhez minél több lehetőséget teremtünk.

A 4 – 5 éves gyermekek:

- 4-5 mondókát,
- 5-6 rövid verset,
- 10-14 új mesét ismernek meg.

Az 5-6-7 éves gyermekek körében is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, ritmusok ismételtetésére.

A gyerekek nagyon élvezik a rímes találós kérdéseket és a rímjátékokat.

Lehetőséget adunk az ilyen típusú játékokra is.

A gyermekek ismételtessék az előző években tanult verseket. Az új versek (10-12) bemutatása mindenkor kapcsolódik a gyermekek élményeihez.

Nem szavaltatjuk a gyermekeket kórusban!

Kerüljük az éneklő hanglejtést. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta kiejtésére és az értelemszerű hangsúlyozásra. (Kivételt képeznek a ritmikus versek, pl.: Weöres Sándor: *Galagonya*)

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

Az 5-6 éves gyerekek a nevelési év folyamán halljanak legalább 15 - 18 új mesét. Főleg a délutáni pihenés alatt - olvasunk fel nagycsoportos gyermekeknek folytatásos mesét.

E tevékenység mindennap megjelenik az óvodában. Közvetett módon, zenei szignállal, mesepárnák elkészítésével, gyertyagyújtással hívogatjuk a gyermekeket a mesesarokba. Amikor minden gyermek megérkezik, csak akkor kezdjük el a mesét, gyertyafénynél.

Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják, hogy a rákövetkező héten eljátszhassák, megjeleníthessék a különböző mesealakokat.

A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása vagy az óvodapedagógus éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

A gyermekek saját vers és mese alkotása annak mozgással és/vagy ábrázolásával történő kombinálása az önkifejezés egyik módja

A gyermekek fantáziája gazdag. Az óvoda adjon a gyermeknek próbálkozási alkalmat a mese önálló befejezésére, mesék kitalálására, ismert mese befejezésére, átalakítására, illetve tetszőleges kiegészítésére. A gyermekek mesélhessenek egy-egy mesehősről.

Az ismert mesét dolgoznák fel kérdések alapján, közös beszélgetések alkalmával.

A gyermekek fejezzék ki a mese cselekményét mozgással, mimetikus játékkal.

A mesealakok jellemző tulajdonságait fejezzék ki dramatizálással, bábozással. Ezen tulajdonságok alapján az óvodapedagógus keressen olyan közmondásokat, amelyekkel meg tudja erősíteni az erkölcsi tulajdonságokat.

A gyermekek vers és mesealkotása ábrázolással való kombinálása esetén elősegíti és gazdagítja a gyermekek önkifejező képességét.

A gyermekek szeretik rajzban is kifejezni a vers-, és meseélményeket. Ezekből saját mesekönyvet (mesealbumot) készítenek.

Meseillusztrációt is készíthetnek kedvenc meséikhez. Az auditív élményhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismételésre, az élmények felelevenítésére.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel:

Az anyanyelvi nevelés keretében a leghatékonyabban megvalósítható feladat. „Beszélő környezetben”, a szabálykövetítés, a javítgatás elkerülésével igyekszünk elérni, ösztönözni, fenntartani a természetes beszéd és kommunikációs kedvet, támogatjuk a gyermeki kérdéseket.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, a bábozás és dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes hanglejtést, a tiszta beszédhallást, és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán-, és mássalhangzók helyes ejtése, és alakítható a gyermekek megfelelő artikulációja. A gyermekek a népköltészeti alkotásokból sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására és az önálló versmondásra.

A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés. A népi

mesék során előforduló mesekifejezések, szófordulatok beépülnek az aktív szókincsbe.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbek és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki, és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális szakemberekkel végzett pedagógiai munka mellett érhetik el csak a fentiekben leírt vagy ahhoz közelítő fejlettségi szintet.

Ének, zene, népijáték, tánc.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A zenei tevékenységeket 3 zenei funkcióra bontjuk:

- énekes játékok
- zenei képességfejlesztő mikrocsoportos játék
- zenehallgatás

Célunk:

- A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, mely által nyitottá válnak az igényes zenehallgatásra.
- Az élő előadás, az emberi hang és hangszeres játék során olyan zenei élményekhez juttatjuk a gyermekeket, amelyek megalapozzák zenei anyanyelvüket, fejlesztik esztétikai fogékonyságukat.
- Az ölbeli játékokkal a beilleszkedés segítése
- A zenei kreativitás fejlesztése
- Beszéd és zenei hallás fejlesztése. A beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása.
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket, serkenti őket a mozgásos improvizálásra és a zenei élmények vizuális kifejezésére.

Feladatunk:

- A felhasznált zenei anyagok igényes válogatása, melyben figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, és az adott csoport képességszintjét.
- A zenei tevékenységek differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A zenei tevékenységek megszerettetése változatos motivációval és módszerekkel.
- Hallás-és ritmus érzék fejlesztése.
- Az egyéni megszólalás bátorítása természetes játékhelyzetekben (felelgetős énekes játékokkal)
- A gyermekek beszédképességének, nyelvi kommunikációs készségének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, zenei képességfejlesztő játékokkal.

- A 3 – 6 korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak, kreativitást fejlesztő zenei játékok biztosítása.

Az egyéni képességek figyelembe vételével alakítjuk ki a mikrocsoportokat illetve a létszám függvényében a kiscsoportokat, ezáltal elősegítjük a differenciált foglalkoztatást.

A mikrocsoportok illetve a kiscsoportok között biztosítjuk az átjárhatóságot, ezzel is segítve a gyermekek fejlődését. (Félévente felülvizsgáljuk a csoportokat).

A heti egy alkalommal szervezett zenei képességfejlesztést programunk szellemében, mindig azonos furulyaszó illetve énekszó (ez az óvodapedagógusi attitűdtől függ) hatására kezdeményezzük a nap folyamán.

A zenei képességfejlesztéshez óvodánk rendelkezik a megvalósításához szükséges feltételekkel.

Minden csoportban ízlésesen kialakított zenekuckó várja a gyermekeket, ahol az erkölcsi tulajdonságok fejlesztésén túl, a szokás és normarendszer megalapozása is teret kap.

A gyermekek érdekes, színes képek segítségével, csalogató zenével, játékosan sajátítják el, egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően, az óvodapedagógus által kiválasztott – a néphagyományokat, az évszakok váltakozásait, és az aktualitást figyelembe véve – a mondókákat és az énekes játékokat.

Szimbólumok alkalmazásával segítjük a gyermekek számára a játékos tanulást, amelyek örömet nyújtanak a gyermekeknek, felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Szimbólumokkal jelöljük az egyes kialakított csoportokat.

A zenei képességfejlesztés során előtérbe kerül a beszédszervek koordinált mozgásának fejlesztése, a hangzók helyes formálásának gyakorlása, a beszédhibák javulása teljesebbé válik, zenei élményekkel. A mikrocsoportos illetve a kiscsoportos fejlesztés elősegíti a bátortalan gyermekek egyéni megszólalását (felelgetős, éneklős játékok).

A zenei dalok kiválasztásánál támaszkodunk a gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire (ÉNÓ 1, ÉNÓ 2.)

Az óvodapedagógusok igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások alkalmazásával segítik a gyermekek zenei kreativitását. (improvizáció zenére, dallam, ritmus variációk kitalálásának ösztönzése), amely az önkifejezés újabb csatornáját nyitja meg a gyermekek előtt.

A zenehallgatási anyag kiválasztásának az óvodapedagógusok figyelembe veszik a gyermekek egyéni szükségleteit. A szülőföldhöz való kötődés alapjaként a gyermekek megismerik szűkebb és tágabb környezetüket, más tájegységek dalait, ünnepeken kiemelve a nemzeti öntudat általi hovatartozásukat. (Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában)

Évszakonként hangversenyeket szervezünk, bábműsor keretében.

Óvodánk nyitott az igényes zenehallgatásra (hangszeres ill, emberi hang) keressük azokat a zenei értékeket szűkebb környezetünkben, amelyek magas szintű zenei értékeket közvetítenek a gyermekek számára. (Nyugdíjas klub, Iskolai énekkar, Furulyakör).

Az óvodapedagógusok „anyaöleiben” a gyermekek megérik a zene lüktetését, simogatva, lovagoltatva, amelynek személyiségfejlesztő hatása rendkívüli.

Az ölbeli játékok, és népi gyermekdalok örömet nyújtanak a gyermekeknek, fokozzák biztonságérzetüket - különösen a kisebbeknél - a beszoktatás

időszakában. Az óvodapedagógusok a beilleszkedési időszakban bátran kezdeményeznek ölbeli játékokat, amelyek előmozdítják az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatokat és elősegítők a mielőbbi szocializációnak.

Óvodánk lehetőséget biztosít a gyermekeknek arra, hogy rendszeresen gyermektánc tanulásban vegyenek részt.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek a népi gyermekjátékdalok éneklése közben az egyenletes lüktetés megtartására,
- Megkülönböztetik az elemi zenei fogalmakat,
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni,
- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat,
- A gyermekek felszabadultan tudnak egyedül énekelni,
- Szívesen dudorásznak, énekelgetnek játék közben,
- Az énekléshez szükséges készségek közül a helyes testtartás, a szabályos légzés, a hangindítás és a megfelelő mozgási készséget elsajátították.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az óvodai nevelésben törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére. Tehetségnapon kiállítást szervezünk. Óvodaszintű, a külső kapcsolatainkat is bevonva rendezünk rajzversenyt.

Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Figyel a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

Célunk:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermekek tér, forma, szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.
- A belső képzetek gazdagítása, azok kifejezésére ösztönzés.
- A vizuális tevékenységhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal a spontán beszéd formáinak fejlesztése: megszólítás, kérdés, szándéknyilvánítás, tudakozódás, különböző mondatfajták használata, aktív és passzív szókincs bővítése, véleménynyilvánítás, döntés, az ábrázoltak szóbeli elmondása, formák, színek magyarázata, az anyagok megnevezése, élmények megbeszélése.

Feladatunk:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3 - 6 éves korban tervezhető alkotó - alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására törekszünk.

Az alkotó-alakító tevékenységekhez az a megfelelő hely, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre.

A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyeket biztosítunk. A munkaasztalt úgy alakítjuk ki, hogy maximum 6 gyermek egyszerre kényelmesen

elférjen, és közel legyenek a tárlóhelyek.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkört teremtünk, amelyben a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, s az elrontott sikertelen lépéseiket minden lelki feszültség nélkül javítják, vagy előlről kezdik.

A tevékenységhez elegendő időt biztosítunk. A gyermekek addig alkothatnak, ameddig kedvük tartja. A gyermekeknek egyenként tanítjuk meg az eszközök biztonságos kezelését. A rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, anyagformáláshoz, szövés-fonáshoz, batikoláshoz, origamihoz, építéshez, a kézimunka egyéb fajtáihoz, a műalkotással való ismerkedéshez végig gondoljuk a feltételeket, s megteremtjük a mindennapi szabad játékban is. A gyermekek a festéshez, korongozáshoz köpenyt vagy kötényt használnak, hogy óvják a tiszta ruhájukat.

A 2,5 - 3 - 6 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

Az óvodába kerülő 2,5 - 3 - 4 éveseknek lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival.

A tevékenységek a képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré csoportosíthatók. Megtervezzük a **képalakító tevékenységek** technikáját, eszközeit. Nem tervezzük a szándéktalan firkát és a látszólag szándékos forma-firka időszakában a témajavaslatot. A gyermek az elkészült firkák után megfogalmazza, hogy mit alkotott. Később is van lehetőségük az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. Alkothatnak képeket festéssel, nyomattal stb. Segítjük a gyermekek képalakító készségeinek megindulását a szórt elrendezéstől a képelemek, részformák elemeinek egymáshoz

rendezésével.

A gyermekek tetszés szerint vehetnek részt a **plasztikai alakításban**. Megismertetjük őket az anyagok alakíthatóságával nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, biztosítjuk a mindennapi gyurmázás lehetőségét.

A legkisebb óvodásokat megismertetjük az **építés** során a különböző tárgyak formáival, alakzataival. Olyan lehetőséget teremtünk, hogy szívesen beszéljenek alkotásukról, s örüljenek a létrehozott produktumnak. Ezért a rajzos munkaterületen kialakítunk egy esztétikus polcot, képtároló lehetőséget, hogy sokáig tudjanak gyönyörködni alkotásaikban.

A gyermekeket az évszakonként megrendezett ovi-galériával is megismertetjük. Kis csoportokban többször van módjuk megnézni, megcsodálni a kiállított alkotásokat. A gyermekek a kiállított alkotásokról nyilvánítanak véleményt. Az óvoda ovi-galériáját az 5 - 6 évesek ízlésformáló, szemet gyönyörködtető, helyének tekintjük, ahol a műalkotások hangulati, formai, színbeli hatásáról ejtünk szót. A gyermekek kis csoportokban személyesen találkoznak a kiállító iskolásokkal, alkotó rajztanárral, vagy művésszel. Büszkéek lesznek óvodájuk galériájára, invitálják szüleiket, nagyszüleiket is a látvány megtekintésére.

A **4 - 5 éves gyermekek** alkotó-alakító tevékenységét gazdagítjuk, bővítjük tovább. A gyermekeknél megjelenő szándékos **képalakító** tevékenységet segítjük élményeikhez kapcsolható témajavaslatokkal, s ezekhez legkifejezőbb, legmutatósbab technika kapcsolásával. Megjelenik a gyermekek rajzában az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése.

A gyermekek gyönyörködnek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Használják ceruzát, krétát, filc- és rost írókat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket a rajzok finomabb kidolgozásához. Spárgából, fonalakból, textilből, termésekből képeket komponálnak.

A **plasztikai munkák** során gyakoroljuk a formák tagolását. Játékukhoz kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készítünk. Használunk különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket a plasztikus formák létrehozásához.

Az **építés** során segítjük a gyermekek próbálkozásait a tér variálásával, az építés részletezésével. Ehhez, pl. nagyobb méretű dobozokat, takarókat, térelválasztó elemeket, berendezési tárgyakat használunk.

A gyermekeket aktivizáljuk az eszközök előkészítésére, tisztán tartására, elrakására.

Az **5 - 6 éves gyermekek** alkotó-együttműködési készségét figyelembe véve segítjük a képi, a plasztikai és a környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését.

A **képalakító alkotás** során a gyermekek minél többször alkothatnak közös kompozíciót. Gazdagítjuk a technikai megoldásokat és az eszköz-lehetőségeket, pl. batik, kollázsok, plakettek, domborművek, viaszkarcs, lenyomatok stb. alkalmazásával.

A saját élményeken alapuló cselekményes témában megjelennek a mesék, versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai is. A gyermekeket arra ösztönözzük, hogy a képalakításhoz alkalmazzanak minél eredetibb megoldásokat,

megjelenítsenek a formákat, színeket egyéni módon. A gyermekek **plasztikai munkájában** is megjelenik a közös térbeli, többalakos kompozíció, egy-egy mesejelenet, énekes játék, élethelyzet stb.

Segítjük a gyermekeket a játékok, bábok, játékkellékek készítésében. Szülők segítségével gyűjtjük az alkotó-alakító munkához szükséges anyagokat. A gyermekek megtervezői a környezetalakító, díszítő munkának. Bevonjuk a szülőket is az óvoda szépítésébe.

Segítjük a gyermekeket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemekből, térben állítsanak össze, pl.: búvóhelyet, mobil színpadot, drámajátékhoz szükséges egyszerű díszleteket stb.

A térbeli tapasztalattal segítjük az eredeti megoldások kivitelezését is.

A gyermekek lehetőleg teljesen önállóan készítenek elő, illetve gondoznak minden anyagot, eszközt, amelyek az alkotó tevékenységhez szükségesek. Több napon át tartó építés lehetőségét is biztosítjuk a gyermekeknek.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékban egyénileg, párban, kis csoportokban megjelenő játékfajta. Egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos vagy kiscsoportos (létszám függvényében) közvetve kötelező formájú tevékenységet szervezünk. Az általunk előkészített eszközök motiválják a gyermekeket az alkotó-alakító tevékenységre. Megteremtjük annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. A gyermekek megjelenítik személyiségük kivetített darabját, amelyben érzelmeik, vágyaik, szorongásaik, fantázia- és élményviláguk megmutatkozik.

A gyermekek az alkotásaikat saját, jellel ellátott dossziében vagy irattartóban tárolhatják, eleinte segítséggel majd egyre önállóbban. Év végén viszik haza.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A mese, vers, ének, énekes játékok eszközeivel gazdagítjuk a gyermekek belső képeit. Az alkotó légkör megteremtésével ösztönözzük az élmények ábrázolását. A gyermekek meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építünk, és a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagításával segítjük az alkotó, alakító önkifejezést, fejlődését.

A változatos tevékenységek során megalapozzuk a gyermekek esztétikai érzékenységét, a szép iránti nyitottságot. Kialakítjuk igényüket az alkotásra, önkifejezésre, a környezet esztétikus alakítására, és az esztétikai élmények befogadására.

Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatjuk a gyerekeket.

Ösztönözzük az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások gyakorlását, megalapozzuk az ezekhez kapcsolódó szokás- és normarendszert.

Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka tevékenységben:

A beszéd mellett az ábrázolás újfajta önkifejezési móddá, közlő nyelvvé válik.

A vizuális tevékenységekhez kapcsolódó verbális és nem verbális megnyilatkozásokkal fejlesztjük a spontán beszéd formáit.

Aktív és passzív szókincsüket bővítjük a különböző kifejezések tudatos alkalmazásával. (eszközök, anyagok, színek, munkafolyamatok).

Különböző mondatfajták használatára ösztönözzük a gyermekeket, miközben elmondják, mit ábrázolnak, készítenek, élményeikről, alkotásaikról beszélnek, véleményt nyilvánítanak.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- Örülnek egyéni és közös kompozícióiknak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

5.5. A mindennapos mozgás

A gyermekek legfontosabb igénye és természetes kifejezési módja a mozgás. A rendszeres, szívesen végzett, közösségi testmozgás segíti a gyermekek optimális személyiségfejlődését és hozzájárul az egészséges életmód kialakításához.

A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A gyermekek óvodai életének minden egyes napján biztosítani kell az aktív szabad játékot, amely mellett kiemelt szerepet kapnak az irányított mozgásos tevékenységek. Ezek a tevékenységek játékos környezetben zajlanak, és játékba ágyazott módon segítik az alapvető mozgáskészségek, valamint a hozzájuk kapcsolódó fogalmi rendszerek fejlesztését.

A szabad játék keretein belül végzett spontán mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásformák. A komplex testmozgások integrálódnak az óvodai élet más tevékenységeibe is, miközben támogatják a gyermek személyiségének fejlődését, például a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás és tanulási képesség terén.

Az egészséget támogató testmozgást az óvodai nevelés minden egyes napján és minden gyerek számára biztosítani kell az egyéni igények és képességek figyelembevételével. Fontos, hogy a gyermekeket legjobban fejlesztő, együttműködést igénylő mozgásos játékok széleskörű alkalmazására törekedjünk, továbbá a szabad levegő adta lehetőségeket is ki kell használni. A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos

testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Célunk:

- A gyermekek mozgás iránti vágyának felkeltése, mozgásigényének kielégítése.
- A mozgás megszerettetése, és beépítése a mindennapi életritmusukba.
- Kedvezően befolyásoljuk a személyiség erkölcsi, akaratí és szocializációs tényezőit.
- A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.
- A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akaratí tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Feladatunk:

A 2,5 - 3 - 6 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgás-szükségletének differenciált kielégítése

Sokoldalú mozgásélmény, mozgástapasztalat biztosítása.

Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével a mozgáslehetőség megteremtése.

Megfelelő hely, idő, eszközök biztosítása a különböző tervezett és spontán mozgás tevékenységekhez.

A motoros képességek többirányú fejlesztése a következő területekre irányul:

testi képességek:erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség

koordinációs képességek: statikus és dinamikus egyensúlyozó képesség, téri tájékozódó képesség, testséma, oldaliság alakítása

Hajlékonyság: ízületi mozgékonyág, nagy és finommozgások fejlesztése

Képességek differenciált fejlesztése:

- a gyermek saját ütemében, saját képességei szerinti fejlesztése

Képességek mérése, rögzítése, nyomon követése.

Integráció: a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyermekek elfogadása, a többséggel történő együttnevelése.

Kompenzáló mozgásos játékok ajánlása.

Személyes minta, példaadás.

A társra figyelés képességét alakítjuk, a társsal végzett együttmozgás tapasztalatait gazdagítjuk.

Világos, konkrét értékeléssel pozitív én-kép alakulásukat támogatjuk, az én-határainak kialakítását segítjük

A 2,5 - 3 - 6 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A gyermekek nagymozgását (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejlesztjük az óvoda udvarán. A szabad mozgással zavartalan gyakorlási lehetőséget adunk az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez méretezzük.

Az irányított mozgásos játékok során a **2,5 - 3 - 4 éves gyermekek** nagymozgásának fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. Megismertetjük őket a **futásgyakorlatokkal**, pl. futás különböző irányban, futás feladattal, különböző futásformákkal. Játsszanak **ugrásgyakorlatokkal**, pl. szökdelések, sorozatugrások, rövid nekifutásból fellépések majd leugrások.

Megismertetjük **dobásgyakorlatokkal**, **labdagyakorlatokkal**, pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás – elkapás, labda leütés – elkapás stb.

A mozgásos játékokkal adunk teret a **támaszgyakorlatok** gyakorlására, pl. csúszások, kúszások, mászások. A **talajtorna** elemeit is megjelenítjük a játékokban, pl. gurulás a test hossz tengelye körül. A gyermekek játszhatnak minél több **egyensúlyozó** játékot. Használunk többféle kéziszert a különböző típusú mozgásos játékokhoz. A mozgásfejlesztő játékok nem túl könnyűek, nem túl nehezek. A gyermekeket elvárható erő kifejtésre készítjük. Megmutatjuk a helyes mintát, és igényeljük a mozdulatok pontos, esztétikus gyakorlását.

A **4 – 5 éves gyermekek** természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére kerül a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban jelenítjük meg a **futásgyakorlatokat**, pl. futnak három-négy akadályon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgy hordozással stb.

Ugrásgyakorlatokat szervezünk, pl. egy lábon, páros lábon, szökdelésekből, valamint felugrás két lábra, leugrás két lábra, játékos helyből- távolugró versenyt stb.

A **dobásgyakorlatok** során próbálhatjuk a célbadobást egykezes felső dobással, babzsák távolba hajításával harántterpeszállásból.

A gyermekek játszanak labda-gyakorlatokat, hogy tudják a labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani.

Az irányított mozgásos játékok során gyakorolják a **támaszgyakorlatokat**, pl. csúszást, kúszást, mászást, talajon és szereken.

A **talajtorna** anyagaként jelenítjük meg a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlatát, „a csikórugdalózást”. Kiemelt szerepet kap az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása.

A gyermekek játszanak **egyensúlyozó játékokat** 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsútós szereken. Tervezünk lábboltozat erősítő speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat.

Az **5 – 6 éves gyermekek** mozgása összerendezett, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit szívesen ismételnek játékos formában. Hangsúlyt fektetünk ennél a korosztálynál a szabályjátékok gyakorlati alkalmazására. Gyakran tervezünk kisebb testrészekkel végzett mozgásokat. Használják a különböző kézi szereket, pl. szalagokat, rövidebb-hosszabb botokat, kisebb-nagyobb labdákat és kendőket.

A különböző típusú **futógyakorlatokat** sorverseny, váltóverseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyermekek. Megismertetjük a fokozódó futást, a gyorsfutást és a lassú futást.

Végeznek **ugrásgyakorlatokat** is. Szökdelnek páros és egy lábon haladással. Végeznek sorozatugrásokat, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakor át. Néhány lépés nekifutással gyakorolják a magas- és távolugrásokat.

A gyermekek játszanak **dobásgyakorlatokat**. Dobnak egykezes, kétkezes, alsó- és felső dobással célba, 2 m magas kötés felett is. A gyermekek nagyon kedvelik a **labdagyakorlatokat**. Vezetik a labdát járás, futás közben. Gyakran labdázhatnak

párokban, kisebb csoportokban.

Végeznek **támaszgyakorlatokat**, pl. pók, rákjárás, talicskázás. Ismételjük az óvodában tanult talajtorna elemeket: guruló-átfordulást, a test hossz tengelye körüli gurulást és a lépő láb magasra lendítésével a kézenállást. **Egyensúlyoznak** padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítjuk.

Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük, különböző időkerettel.

A mindennapi testedzést: a kocogást, futást mindhárom korosztálynak megszervezzük. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg.

Hetente legalább kétszer **„Zenés, mozgásos percek”** szervezünk, ahol a gyermekek korcsoportonként különböző időkeretben zenére mozoghatnak. Az utánpótlás alapuló mozgás anyagát gimnasztikai elemekből építjük fel, pl. kartartások, testhelyzetek kar-, törzs-, térd- és lábmozgások, valamint különböző irányú járásgyakorlatokból. A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségletének kielégítését.

- Kocogás

tanulási forma: kötelező

munkaforma: frontális

időkeret: hetente ötször 10,30 - 12.00 óra között

2,5-3-4 évesek: 3-4 perc

4-5 évesek: 4-5 perc

5-6 évesek: 5-7 perc

saját iramú tartós futás szabad levegőn

járásgyakorlatok

gimnasztika és játék

- **Zenés, mozgásos percek**

- a mozgás szépségének együttes átélése
- a zene belsőséges hangulatának átérzése
- utánzásra alapuló mozgás
- esztétikus kézzel fokozható az együttes élmény

tanulási forma: kötelező

munkaforma: frontális

időkeret: hetente kétszer 9,30 - 10,30 óra között

- **Mozgás**

tanulási forma: kötelező

munkaforma: frontális

időkeret: hetente egyszer reggel 8⁰⁰ -8³⁵-ig

A napirend szerint a mozgás csoportonként változik. (Táblázat)

2,5-3 - 4 évesek: 15 - 20 perc

4 - 5 évesek: 20 - 25 perc

5 - 6 évesek: 25 - 35 perc

felépítése:

- járások
- futások, futás gyakorlatok
- gimnasztika
- főgyakorlat
- játék
- járás, légző gyakorlatok

MOZGÁS-TORNATEREM HASZNÁLATÁNAK BEOSZTÁSA

Toldi út 33.

Napok	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Csoportok					
IBOLYA	<u>10h-10h45p</u>				
KAMILLA		<u>10h-10h45p</u>			

MOZGÁS-TORNATEREM HASZNÁLATÁNAK BEOSZTÁSA

Rákóczi út 60.

Napok	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Csoportok					
HÓVIRÁG			<u>10h-10h45p</u>		
TULIPÁN	<u>10h-10h45p</u>				
MARGARÉTA		<u>10h-10h45p</u>			
NAPRAFORGÓ					<u>10h-10h45p</u>
BÚZAVIRÁG				<u>10h-10h45p</u>	

Mindhárom korcsoportban tervezünk lábboltozat erősítő speciális járás és speciális gimnasztikai gyakorlatokat, valamint testtartás javító gyakorlatokat is.

Óvodánkban gyógytestnevelés működik, orvosi szakvélemény alapján, gyógytestnevelés vezetésére jogosult gyógytestnevelő pedagógus irányításával.

Egyéni képességfejlődés mutatói:

Mozgás

Kocogás

Helyből távolugrás Célbadobás 3 m-ről 6x

Labdapattogtatás

1. 1 Kör ()

1. 50 cm alatt

1. 30 mp alatt

1. Nincs találat

2. 2 Kör ()

2. 50 - 80 cm

2. 30 - 60 mp

között

2. 1 - 2 találat

3. 3 Kör ()

3. 80 - 100 cm

3. 1 - 3 perc

3. 3 - 4 találat

4. 4 Kör ()

4. 100 cm fölött

4. 3 perc fölött

4. 5 - 6 találat

Egyensúlyozó járás

Járás

ütemtartással padon

1. Nem mer fellépni

1. Sok hibával

2. Segítséggel végig megy

2. Képes rá

3. Csak fel és lelépésnél kell segíteni

3. Ütemváltással,
kevés hibával képes

4. Magabiztosan, önállóan

4. Többféle

ütemtartással, hibátlanul képes

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Tudnak helyben labdát vezetni.
- Célba dobnak egykezes felsődobással.
- Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

1. A szűkebb és tágabb természeti és emberi környezet felfedeztetése, ennek során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti, - emberi - és tárgyi környezet értékei iránt, megtanítani a természet, az emberi alkotások védelmét, az értékek megőrzését.
2. A környezet megszerettetése közben a gyermekeket matematikai tartalmú tapasztalatok birtokába juttatni, hogy felismerje a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakuljon ítélőképessége, fejlődjön tér, - sík és mennyiségsszemlélete.
3. A gyermekek elemi ismeretének kialakítása önmagáról és közvetlen személyi környezetéről, családjáról és a vele foglalkozó felnőttekről.
4. Az önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, vélemények cserélésével.

5. A gyermekek életkorának megfelelő szókincs, fogalmi gondolkodás és kontextusos beszéd kialakítása.

Feladatunk:

- A 2,5 - 3 - 6 - 7 éves korú gyermekeknek érthető helyi környezeti értékek összehasonlítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében.
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során.
- A lakókörnyezetben lévő természeti és társadalmi értékek iránt az érzelmi kötődés megalapozása, fejlesztése.
- Környezettudatos magatartás alakítása.
- A gyermekek alakuló értéktudatának, személyes és a közösségtudat alapjainak formálása.
- Feladatunk a gyermeket a természethez közel vinni, hogy a mélyebb érzelmi töltésű élmények befogadása, mint lehetőség kínálva legyen számára, amely a szemléletük alakításának a későbbiekben alappillérei is lesznek.

Lehetővé tegyük a 2,5-6 éves korú gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítsunk elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközt a spontán- és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára, és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

- Spontán helyzetek matematika tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése, a tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése mellett a fejlődés nyomon követése.

- A gyermeket - miközben felfedezi környezetét - olyan tapasztalatok birtokába juttassuk, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.
- A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív- és passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása és a kontextusos beszéd gyakorlása.

A 2,5 - 6 éves korú gyermekeknek érthető helyi környezeti értékek összehasonlítása a környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében

A gyermekekkel megfigyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit. Megfigyeljük az állatok jellemző tulajdonságait, élőhelyét, táplálkozási, szaporodási, ivadékgondozási szokásait, külső tulajdonságait.

Háziállatokat tartó családokhoz ellátogatunk, megnézzük a ház körül élő állatokat, megfigyeljük külső jegyeiket, táplálkozásukat, megbeszéljük hasznosságukat, tartásuk célját. Beszélgetünk az állatok védelmének fontosságáról, a róluk való gondoskodás szükségességéről.

Terméseket, kavicsokat, tollakat, évszakra jellemző képeket gyűjtünk, állatokról és növényekről gyűjtött képeket albumokba rendezzük, melyet a későbbiekben folyamatosan tanulmányozunk. Az összegyűjtött kincseket kézbe vesszük, megtapogatjuk, tulajdonságaikat kiemeljük, megbeszéljük, véleményt alkotunk.

Fontos elérnünk, hogy a gyermekek tudjanak gyönyörködni az évszakok szépségeiben, az állatok és növények színeiben, törékenységében, megértsék óvásuk, védelmük fontosságát.

Együtt végzünk rügyeztetést, hajtatót, kísérleteket. Az udvari környezet alakításában részt vesznek a gyermekek, ügyelnek az udvar tisztaságára, a szemetet összeszedik, fűnyírás, bokormetszés után a növényi hulladék összegereblyezésében, zsákokba való elhelyezésében segédkeznek.

Megfigyeljük a napszakokat.

Ismerkednek az óvoda tágabb környezetével, az aktuális projekthez igazodva a környék intézményeivel, iskolával, könyvtárral, Macimúzeummal, fodrászüzlettel, postahivatallal, orvosi rendelővel, zöldségessel, virágüzlettel, emlékművel. Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait.

Megismertetjük a járműveket.

Sétáink alkalmával megfigyeljük a környezet formáit, beszélgetünk nagyságbeli, mennyiségi jellemzőiről.

Összehasonlításokat végzünk, tapasztalatainkat megosztjuk egymással. A szerzett tapasztalatokat felhasználjuk, „problémahelyzeteket” teremtünk, mely motiválja a gyermekeket a gyakorlatban való alkalmazásra. A megfigyelt formák tulajdonságait megbeszéljük, hasonló illetve különböző tárgyak keresésével halmazképzésre készítjük a gyermekeket.

Mérőeszközökkel méréseket végzünk, hossz-, súly-, magasság és térfogatbeli tapasztalatokat szerzünk.

Játékban megtanuljuk a viszonzyszavakat (- előtt, - mögött, - alatt, - fölött, - mellett, - között) majd térben alkalmazzuk azokat, a síkbeli szemléletet is alakítva ezzel.

A **2,5-3-4 éves** gyermekek ismerkedjenek meg az óvodával és az ott dolgozó felnőttekkel. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyermekek megszeressék óvodájukat. Meghitt, barátságos, kiegyensúlyozott légkört teremtünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítása érdekében, majd ezután ismerkednek a gyerekek az óvoda közvetlen környezetével.

Megfigyeljük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárást, növényeit.

Gyűjtünk terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, évszakokra jellemző képeket. Meglátogatjuk a közelben lakó csoporttársaikat, beszélgetünk a család tagjairól.

Megismertetjük őket az óvoda utcájával, épületeivel, boltjaival, fodrászüzletével, az ott található intézményekkel, az utcában élő állatokkal, növényekkel.

A téli időszakban lehetővé tesszük, hogy a gyermekek vadállatokról készült videofelvételeket (maximum 5 - 10 perceset) megnézhessenek.

A **4 - 5 éves gyermekek** tapasztalat- és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében szervezzük meg. Törekszünk a megfigyelések, gyűjtőmunkák gazdagítására, differenciálására.

A gyermekek az évszakok szépségét, jelenségeit, az időjárás változását megfigyelésük után jelzik az évszakokat bemutató jeltáblákon.

Tudnak gyönyörködni az évszakok növényeiben. Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége között.

Terméseket gyűjtünk, s azokat hasznosítják segítségünkkel. Végzünk rügyeztetést, magvak csíráztatását, hajtatást. Közösén készítünk albumot az évszakokról gyűjtött képekből. Ellátogatunk a családokhoz, nézegetünk családi képeket. A gyermekek bemutatják a család tagjait, otthonukat.

A gyermekekkel ellátogatunk az óvoda közvetlen környezetében lévő orvosi rendelőbe, szolgáltató üzletekbe, intézményekbe. Megcsodáljuk a környezetükben található esztétikai alkotásokat. Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait. Megismertetjük a személy- és teherszállító járműveket. Az óvoda környezetében élő háziállatokat, madarakat, bogarakat is megismertetjük.

A téli időszakban levetővé tesszük, hogy a gyermekek vadállatokról szóló videofelvételeket (10 - 15 perces időtartamút) tekinthessenek meg.

Az 5 - 6 éves gyermekeket megismertetjük az óvoda tágabb környezetével. Felfedezik az évszakok szépségét, a színeik árnyalatát, a környezet szennyeződéseit (víz, levegő, föld), a növények fejlődési feltételeit.

Csíráztatunk, tőosztással szaporítunk, ültetünk növényeket. A gyermekek megismerkedhetnek gyógynövényekkel, mezei virágokkal, vadon termő ismertebb növényekkel is.

A gyermekek megismerik a felnőttek munkáját, ellátogatnak többféle munkahelyre, ahol szüleik dolgoznak.

A természet kincseit őrző sarokban a gyermekek osztályozzák az összegyűjtött anyagokat, s amit lehet, hasznosítanak. Az évszakokat bemutató tábla mellett tervezünk napszak-bemutató táblát is, amit a gyermekek önállóan kezelnek.

Ellátogatunk a középületekbe: macigyűjteményhez, építkezésekhez, bölcsődébe, óvodába, iskolába, idősekhez.

Sok ismeretszerzési lehetőséget biztosítunk a szárazföldi, vízi, légi közlekedésről.

Meglátogatjuk környezetük háziállatait, megfigyelik, hol élnek.

Összehasonlítjuk az ismert állatok környezetét, életmódját.

A gyermekeknek bemutatjuk felvételeken keresztül a vadon élő állatok környezetét, életmódját.

A gyermekeknek lehetőséget adunk - érdeklődésük szerint - többször megtekinteni az állatokról készült felvételeket.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

Köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérdés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

A néphagyományok, a családi tárgyi kultúra értékeinek megismerésére a programspecifikumként jelenlévő Ovi-galéria kiállítással gazdagítjuk a gyermekek ismereteit. A kiállítás őszi, - téli, - és tavaszi egységre tagolódik.

A téli kiállítás témája maga az évszak, illetve a karácsonyi ünnepkör, az advent, az őszi és tavaszi kiállítás népművészeti alkotások, népi díszítő motívumok, használati tárgyak, eszközök értékközvetítő szerepét hangsúlyozza.

A kiállításokat gazdagítja esetenként szülők, helyi civil szervezetek, kismesterek bevonása is.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek fejlesztése mindhárom korosztály esetében frontálisan történik, a közvetlen tapasztalat – és élményszerző séták, tevékenységek alkalmával.

Hetente egy természeti,- emberi,- vagy tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezzük.

Az élmények feldolgozására, megbeszélésére, az ismeretek alkalmazására a heti 1x szervezett mikrocsoportos vagy kiscsoportos csoportszobai tevékenység alkalmával kerül sor.

Fotókat készítünk a közvetlen tapasztalatokat közvetítő, felfedeztető tevékenységekről, hogy a gyermekek a felvételek többszöri megtekintése segítségével újra átélhessék az élményeiket. A szülőknek évszakonként ajánlatos fotóbemutatót készíteni, hogy ők is lássák, mi mindennel találkoztak, mit tanulhattak meg a gyermekek egy évszakprojekt teljesítésével.

A spontán és irányított beszélgetés, a pedagógus választékos szóhasználata, szófordulatokban gazdag beszéde mind a gyermekek verbális fejlesztését célozza.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermekek szóincse mind mennyiségileg, mind minőségileg gyarapszik. Ezzel párhuzamosan a fogalmi körének, tartalmának bővülése jellemző, új fogalomrendszere alakul ki, aktivizálódik beszéde, mondataalkotása, gyakorolja a kontextusos beszédet.

A tapasztalatok megbeszélése lehetőséget ad a gyermek-óvodapedagógus személyes beszélgetéseire. Minden gyermekre odafigyelünk, kérdéseinkre válaszolunk. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérdés, tudakozódás, üzenetközvetítés.

A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzétételének, a látottak elbeszélésének igénye. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek logikusan, összefüggően kifejezhessék gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességének fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ❖ Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben. Felismerik a napszakokat, a hét napjait.
- ❖ Ismerik a háziállatokat, vadon élő állatokat, madarakat, bogarakat. Ismerik környezetük növényeit, azok gondozását. Ismerik és megkülönböztetik a zöldségféléket és gyümölcsöket.
- ❖ Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatókat, üzleteket, azok funkcióit, esztétikai alkotásokat.

- ❖ Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket.
- ❖ A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, súly, forma és szín szerint.
- ❖ Megkülönböztetik a jobb és a bal irányt, megértik és alkalmazzák a viszonyszavakat, névutókat.
- ❖ Többször megtekintik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken készült felvételeket és élményként újra átélik.
- ❖ Tudják nevüket, lakhelyüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását.
- ❖ Tudják születési helyüket, idejüket.
- ❖ Tudják óvodájuk nevét.
- ❖ Ismerik az alapvető viselkedés szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükséges.
- ❖ Környezettudatos viselkedés és magatartás elsajátítása.
- ❖ A beszédük jól érthető, a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedik.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

Célunk:

- a cselekvő tanulás és aktív tevékenység hatására önmaguk és közvetlen környezetük megismerése,
- ezáltal a gondolkodás,
- beszédkésztség,
- szabály és feladattudat,
- együttműködő - szervező készség fejlesztése,
- az esztétikus munkavégzésre törekvés,

- a munka attitűdjének megalapozása
- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságot kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Feladatunk:

- Különböző munkajellegű feladatok szervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- A munkaeszközök használatának megtanítása.
- Különböző munkafolyamatok megtanítása.
- A gondozási feladatok ellátásán túl a testséma és a téri viszonyok kiemelt kezelése.
- Cselekvő tanulással, megerősítő nevelési módszerekkel a tevékenység megszerettetése
- Saját és mások elismerésének alakítása az önkiszolgálás és a közösségért végzett munka jellegű tevékenységek eredményeinek tudatosításával. kapcsolódó b
- A tevékenységekhez kapcsolódó beszédhelyzetekben rejlő különböző beszédformák (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, buzdítás, dicséret verbális kifejezései) lehetőségeinek ösztönzése, kihasználása az egyéni fejlesztésre.
- Az elvégzett feladat jelentőségének megláttatása, elismerése, megóvása.
- A munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása, ill. arra ösztönzés.
- Személyes példaadás, modellszerep, utánzásos tanulás biztosítása.
- A gyermek dajka kapcsolatban pozitív attitűd kialakítása.

A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása.

A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása 2,5- 3 - 6 éves korban

A gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Kezdetben segítségünkkel, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Mindegyik munkafajtánál adunk mintát az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segítünk a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Értékelésünk buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.

A 2,5 - 3 - 4 éves gyermekek bennünket figyelve vesznek részt a növények, állatok gondozásában, etetésében. A kerti munkában követik a termések, falevelek elszállítását.

A 4 - 5 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszthetjük a naposi rendszerrel, amit akkor tartunk célszerűnek bevezetni, ha a gyermekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. (Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti).

Megtervezzük az egyéni megbízások lehetőségeit, pl. információk közvetítése, kisebbek segítése az öltözködésben, ajándékkészítés a kicsiknek, az óvoda dolgozóinak, a jeles napok, rendezvények előkészítése stb.

Segítségünkkel a gyermekeknek lehetősége van a madáretetőt gondozni. Közös

eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan találják fel az ételeket. Étkezés után a szokásrendnek megfelelően, mindent a helyére tesznek. Felseprik a morzsákat, föltörölik az asztal környékét.

Az udvari levélsepréshez a kerti szerszámokat önállóan használják. Minden évszakban segítenek a járdák tisztításában. A növény hajtatása, csíráztatása (Luca nap).

Környezet rendjének megőrzése.

2,5-3 - 4 évesek: ismeri a tárgyak helyét, használat után helyére teszi, udvarra menetel előtt segít a játékok elrakásában.

4 - 5 - 6 évesek: figyel az esztétikus elrendezésre.

Környezetszépítő munka

2,5 - 3 - 4 évesek: megfigyelői a tevékenységnek

5 - 6 évesek: az évszakok, projektek sajátosságainak esztétikus megjelenítése a terem díszítésében, projektfalon az együttműködés jegyében.

Ez a tevékenység már a csoport falain kívül is jelen van, hiszen az egész óvodáért végzett feladatok, már az udvaron is végezhetők, melyek köthetők az évszakok változásaihoz is. Az őszi projekthez kötődően kapcsolható az udvar takarítása az őszi levelektől, avartól, télen a hótól, madáretetés.

Fontos, hogy a munkaeszközöket biztonságos módon elérjék, tevékenységük folyamatos és önálló legyen. (pld. naposi rendszerben).

Olyan felelősi feladatkörök biztosítása, melyek a munka szeretetén túl nagyon fontos nevelési feladatokat erősítenek.

Mosdófelelős: környezetvédelem - energiatakarékosság (nevelési feladat), csapok, villany ellenőrzése, elzárása, lekapcsolása, a mosdó feltörlése, ha vizes, probléma esetén szólni a felnőtteknek. Előzetesen wc papír ellenőrzése, kihelyezése. Fogkrém osztása.

Öltözőfelelős: saját holmijuk rendben tartása, esztétikus elhelyezése, az öltöző rendjének, esztétikumának biztosítása (nevelési feladat). A felelős probléma esetén udvariasan figyelmezteti az illetékes gyermeket, hogy hozza rendbe a hibát, a cipőket rendezzi.

Segítői feladatok: már gyermekkorban meg kell tanulniuk, hogy a segítségadás nem egyenlő a segítségre szoruló helyett megcsinálni a saját feladatát. Ez fontos tudnivaló a kisebbek és az SNI-s gyermekek esetében egyaránt. Ezért azt is meg kell mutatni, akár személyre szabottan, hogy hogyan, mi módon történhet a segítségnyújtás.

Egyes feladatok elvégzése folyamán meg kell tanulniuk, hogy nem a gyorsaság a legfontosabb, hanem az, hogy milyen szép lett a munkájuk végeredménye.

Ez legyen a mércéje a munkavégzés az ön és mások értékelésének, mely konkrét, reális, vagyis a gyermek saját magához mérten fejlesztő értékelés.

A gyermeki munka saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A munka jellegű feladatok attitűdje: mivel önkéntes jellegű, gyermekek aktív tevékenységre épít, és nem engedi a sürgetést, ezért jó hangulat, öröm jellemzi. A kötelesség végig jelen van, hiszen nem hagyható abba, ha megunja, mint pld a játék. Közben fontos, hogy figyeljen a feladatra, másokra, az esetleges együttműködésre. Elengedhetetlen az udvarias megközelítés, a helyes kérdés.

SNI-s gyermekek esetében fontos, hogy a legoptimálisabb szintje jusson az önállóság területén. Ennek fontos eszköze a munka jellegű tevékenység.

Az ő esetükben eltérhet időben is és ütemben is az egyes munkaterületek iránti érdeklődés, melynek alapját kell, hogy képezze számára az azokba való bevezetése.

Az önkiszolgálás, testápolás az elsődleges tevékenység a munka területén, hiszen ezzel kerülnek kapcsolatba. Vannak szükségleteik, amelynek kielégítéséért tenniük kell.

Ezekhez szigorú szabályok kötődnek, amelyet nekik is be kell tartaniuk. Étkezés előtt, wc használat után kezet kell mosni, ha enni akar, meg kell terítenie önmagának stb. A szokások kialakulásáig folyamatos személyre szabott ellenőrzés szükséges.

Az önálló öltözködés bevezetését célszerű a pihenéshez való készülődéshez, vagy a melegebb időjáráshoz kötődően elkezdni, hiszen ekkor egyszerűbb az öltözködés.

Az önkiszolgáláshoz, testápoláshoz, öltözködéshez kapcsolódó szimbólumokat egyéni fejlesztés keretében nézzük együtt végig, mondassuk el vele, mit lát a képeken. Ezzel erősítjük ismereteit, fokozzuk beszédkedvét, hiszen olyan dolgok folyamatát mondja el, amit nap mint nap többször is elvégez.

A közösségért végzett feladatok első munkaterülete számára a játékok elrendezése. Neki is meg kell tanulnia, hogy a már nem használt játékot a helyére kell tennie. A többi munkaterület iránti érdeklődése adhat csak alapot a továbblépésre. Az is előfordulhat, hogy egy munkafolyamatból csak részfeladat elvégzésére van affinitása, ennek begyakorlására lehetőséget kap.

A munkatevékenységek során először tevőleges segítséget kap, először felnőttől, majd pajtásaitól, ha ez már nem szükséges, akkor szóbeli utasításokkal segítsük a

munkafolyamat véghezvitelét. Ez fontos a munkafolyamat begyakorlása érdekében, de fontos az együttműködés kialakítása érdekében is.

A munkafolyamat szervezésére talán nem képes, de mint jól kialakított szokásrendszert viszi véghez.

Kezdetektől fogva próbáljuk rávenni arra, hogy amit el tud végezni egy munkafolyamatban, azt ő maga végezze el, ha nem tudja, kérjen segítséget vagy a felnőttektől, vagy pajtásaitól.

Fontos, hogy a számára oly fontos tárgyaknak meghatározott helye legyen (esetleg elkülönülten a többi gyermekétől, hogy ne kelljen keresnie), melyet oda kell tennie, hogy bizonyos munkafolyamatokba ne akadályozza (pld mosdózás, étkezés, egyéb tevékenységek esetében), ez legyen a szokásrendszer része. Igyekezzünk kialakítani, hogy neki kell ügyelnie a saját játékára, helyére tenni ha nincs rá szüksége, de a csoport is figyeljen rá, ha megtalálja, tegye a helyére, ezzel is segítve őt.

Saját példamutatásunkkal tanítsuk meg a gyermekeket arra, hogy hogyan tudnak együttműködve tevékenykedni a csoportban velük együtt élő SNI-s kisgyermekkel. Ez azért is fontos, mert így elfogadásuk is a gyermekek számára sokkal egyszerűbb.

Egyéni megbízásokkal is próbálkozhatunk először a csoporton belüli mozgástérrel, ahol nyomon követhetjük feladatmegoldását. Egyszerű utasításainkkal, nemcsak a munkához való viszonyát, de beszédértését is ellenőrizhetjük. Ha feladatmegoldásai megbízhatóak, csoporton kívüli feladatokkal is megbízhatjuk, elsősorban társa lehet egy feladattal megbízott gyermeknek.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére a környezet tisztaságáért, a természeti környezet gondozásáért és a közösségért (naposi munka).
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában.
- Helyesen használják a munka jellegű tevékenységekhez kapcsolódó fogalmakat.
- Segítik egymást, ha szükséges, és társuk igényli.

6. Speciális feladataink

6.1. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

A veszélyeztetett és hátrányos helyzet kialakulásának okai:

- szociális helyzet, munkanélküliség,
- elhanyagoló nevelés,
- szülők alacsony iskolai végzettsége,
- devianciák a családban,
- családotthoni nevelés.

A gyermekeknél felismerhető tünetek:

- szocializációs nehézségek,
- kommunikációs zavarok, közlésvágy hiánya
- beszédhibák,

- erős hangulatváltások,
- pótcselekvés,
- képességbeli elmaradottság.

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- A gyermekek családi helyzetének megismerése.
- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek kiszűrése.
- A veszélyeztetettség elhárítása.
- A gyermekvédelmi program hatékony működtetése.

A cél elérése érdekében feladataink:

- *A megelőzés feladatai:*
 - A gyermeki és szülői jogok érvényesítése.
 - Rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel.
 - Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
 - Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervekkel.
 - Egészségügyi szűrővizsgálatok biztosítása.
 - A családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájárulás elősegítése.
- *A feltárás feladatai:*
 - Tünetfelismerés - probléma jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
 - Okfeltárás - a tünetek okainak felderítése, megkeresése.
 - A veszélyeztetettség és a hátrányosság megkülönböztetése.
- *Kompenzáció feladatai:*
 - Ingyenes étkeztetés biztosítása.
 - Pedagógiai eszközökkel történő felzárkóztatás.

- A szülői szerep erősítése a szülőkkel.
 - A gyermekek számára különböző szociális szolgáltatások nyújtása (segélyjavaslatok, ruha- és játéksegélyezés).
 - Egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése („Egészség nap”, drámajáték).
 - Külső szakmai segítség igénybevétele (logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, szociális segítő).
- *Óvodán belüli tevékenységek a feladatok megvalósítása érdekében:*
 - Óvodakezdés előtti kapcsolatfelvétel a szülőkkel (nyár eleji szülő értekezlet, családlátogatás az óvodába érkezés előtt).
 - A gyermekek számára különböző szociális szolgáltatások nyújtása (segély).
 - Egyénre szabott fejlesztési terv készítése, nyomon követése.
 - A szülők és az óvoda közötti kapcsolat erősítése (közös kirándulás, jeles napi programok, sportrendezvények,).
 - Egyéni esetenként rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel (fogadó óra, családlátogatás).
 - Tájékoztatás, tanácsadás a segítő szolgáltatásokról szükség szerint.
 - A rászoruló gyermekek Pedagógiai Szakszolgálatához, illetve Egészségügyi Szakszolgálatához történő irányítása.

6.2. Egyéb specifikumaink

6.2.1. Iskolaelőkészítő tevékenység

Cél:

A sokoldalú, harmonikus személyiségfejlődés részeként a maga speciális

tartalmával, módszereivel, sajátos eszközeivel segítsük a személyiség kibontakoztatását, az egyéni képességek fejlődését.

→ A képességstruktúrák és részképességek mellett az egész személyiség fejlesztése.

Feladat:

→ A fejlődésben jelentősen elmaradt területek feltárása és megsegítése (difer).

→ Egyéni haladási ütem, tempó biztosítása.

→ Akadályozott fejlődésből eredő hátrány csökkentése.

→ Az ismeretszerzési folyamat minél kevesebb nehézséget jelentsen a gyermek számára.

→ Az elért részeredmények által a gyermek motiváltságának elősegítése.

→ A Difer mérési eredmények alapján lemaradást mutató gyermekek felzárkóztatása, készségeik fejlesztése az iskolaelőkészítő csoportokban.

→ Folyamatos fejlesztéssel eredmények javítása, mellyel elvárható a sikeresebb iskolakezdés.

Kimenet:

→ A gyermek képessé váljék a tanulási-ismeretszerzési folyamatban való aktív és eredményes részvételre.

Tehetséggondozás:

A tehetséges gyermekek fejlesztése, kreativitást, személyiséget fejlesztő „tehetséggondozó” foglalkozásokon valósul meg.

Célunk: A gyermek személyiségének figyelembe vételével átlagon felüli

adottságaik, kreativitásuk, motivációjuk felfedezésével, személyiségük optimális fejlesztése, önmagukhoz mértén tehetségük kibontakoztatása.

Feladatunk:

- A korai tehetség megjelenítési formáinak felismerése.
- A tehetségígéretes gyermek segítése a továbbfejlődésben.
- A gyermek pozitívumainak, erősségének kiemelése.
- A kiemelkedő képességű gyermekek megismerési, alkotási és speciális szükségleteinek kielégítése.
- A tehetséges gyermek tehetséggel összefüggő gyenge oldalának erősítése.
- A gyermek fejlesztése célszerű módszerekkel, egyénre szabott technikákkal.
- A fejlesztéshez szükséges tárgyi feltételének megteremtése.
- Olyan műhelytevékenység biztosítása, amelyben önmagához mértén kibontakoztathatja tehetségét.
- Elfogadó, személyiségfejlesztő légkör biztosítása.

Tehetséggondozó foglalkozások:

- vizuális tehetségfejlesztés
- mozgás
- dramatikus játék
- játékos angol
- gyermektánc

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

A gyermek korai, átlagon felüli adottsága, kreativitása kibontakozik.

7. Óvodánk kapcsolatrendszere

7.1. Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve segíti a gyermekek fejlődését. A család és az óvoda között konstruktív kapcsolatot alakítunk ki. Valljuk, a szülő tud legtöbbet a gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont mi óvodapedagógusok rendelkezünk olyan szaktudással és olyan korosztályi tapasztalattal, amely alapján hatékony segítséget tudunk nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, szabályozott partneri együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. A partneri igény felmérés tükrében továbbfejlesztjük az együttműködés formáit.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvoda és a családok által közösen szervezett programok és ünnepek családias légkört teremtenek, ahol a felnőttek és a gyermekek együtt végzett tevékenységei is hozzájárulnak az örömteli érzelmek kifejezéséhez

Körültekintően szervezzük meg és szabályozzuk a szülőkkel együtt kialakított együttműködés formáit, mellyel a folyamatos információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit és a fejlődés eredményeit közvetítjük. A szülők, nagyszülők segítik az óvoda érzelmi, szociális, esztétikai nevelését, hogy a választott értékeinket minél magasabb szinten tudjuk teljesíteni.

A kapcsolattartásunk formái:

- a családlátogatás (a szülői igényt tiszteletben tartva még az óvodába kerülés előtt),
- anyás beszoktatás, (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon a gyermeke neveléséhez),

- a napi kapcsolattartás (elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről),
- a szülői értekezletek, nyílt napok,
- félévi beszélgetések a gyermekek fejlődéséről, - fogadóóra a szülőkkel egyeztetett időpontban;
- a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, hangversenyek erősítik az együttnevelés hatékonyságát (Családi nap, Karácsony, Nyílt napok, Ballagás, Anyák napja, Tehetségnap)

Segítő, támogató tevékenységeinkkel a más-más társadalmi rétegből érkezett szülők bizalmának megszerzésére törekszünk, lehető legtöbb területen bevonjuk őket az óvodai életbe. Segítségnyújtás esetén keressük az adott családhoz illeszkedő legjobb megoldást.

A szülőkkel való találkozáshoz minden alkalommal megfelelő körülményeket biztosítunk (nyugodt hely, idő, légkör).

7.2. Az óvoda és a bölcsőde

Közvetlen partnereink közé tartozik a bölcsőde. A gyermekek óvodába lépés előtti fejlődésének megismerése, a zökkenőmentes átmenet érdekében. Olyan tartalmi kapcsolatot alakítunk ki, amely során egymás nevelőmunkáját megismerhetjük, segíthetjük.

A kapcsolattartás formái:

- látogatások, tapasztalatcserék,
- továbbképzések,
- szülői értekezletek,
- a közvetlen partneri kapcsolatok megbeszélése, tervezése, értékelése,

- bölcsődések gyermekműsorral köszöntése,
- Gergely járás alakalmával óvodába hívogatják az óvodások a bölcsődéseket,
- Komatálazás.

7.3. Az óvoda és az iskola

A helyi iskolával partneri kapcsolatot alakítunk ki, és évente együttműködési megállapodás alapján határozzuk annak tartalmi elemeit.

A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái:

- látogatások,
- tapasztalatcserék,
- tájékoztatások, értekezletek,
- egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel.

Programunk szükségessé teszi, hogy kapcsolatot alakítsunk ki a környezetünkben működő művészeti iskolával együttesekkel, alkotókkal. Velük együttműködve tudjuk elérni, hogy a zene, a képzőművészet, a környezet esztétikai értékei megjelenjenek az óvodában.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, együttműködési megállapodások megkötése, látogatások, megbeszélések, egymás rendezvényein való részvétel.

7.4. Az óvoda és más intézményekkel, civil szervezetekkel való kapcsolattartás

Kapcsolatba lépünk a környezetünkben működő intézményekkel, civil szervezetekkel: Idősek Bentlakásos Otthonával, Macimúzeummal, Községi Ház és Könyvtárral, a Virágoskert Óvodáért Alapítvánnyal, madárparkkal, Tűzoltó Egyesülettel, más egyesületekkel. Az intézmények, szervezetek kínálatából azokat választjuk, melyekkel elősegítjük a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldását, melyek az óvoda pedagógiai elveivel, értékközvetítésével, tartalmával összeegyeztethetők.

A kapcsolattartás formái: látogatás, tájékoztatás, megbeszélések, értekezletek, rendezvényeken való részvétel, gyermekek látogatása, közös tevékenységek.

7.5. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Kialakítjuk tartalmi kapcsolatunkat:

- fenntartóval,
- Idősek Bentlakásos Otthonával
- Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálattal
- a szakmai egyesületekkel, mőhelyekkel,
- pedagógiai főiskolákkal,
- a pedagógiai szakmai szolgáltató cégekkel, intézményekkel,
- a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szolnoki Tagintézménye

- a JNSZ Megyei Pedagógiai Szakszolgálat, Megyei Szakértői Bizottság
- az egészségügyi szakszolgálattal (védőnő, orvos),
- Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Sportcsarnok
- Varsány Községi Ház

8. Programunk megvalósításának erőforrásai

8.1. Személyi feltételek – Humán erőforrás

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodai nevelés kulcsszereplője az óvodapedagógus, vagyis a teljes óvodai életben megvalósított nevelési feladatokon belül tölt be kulcsszerepet. Az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Az óvodapedagógus értékfelfogása erősen hat a gyermekekre. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen értékeket közvetítünk, s azokat milyen tudatosan képviseljük. Felvállaljuk a tapintatos meggyőzést, ha azzal a gyermekek érdekeit védjük. A programunkkal dolgozó óvodapedagógusok közvetítik a művészetek tradicionális értékeit. Felvállaljuk az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is.

Minden óvodapedagógus képes énekével, mesemondásával, bábozásával, alkotásaival esztétikai élményhez juttatni a gyermekeket. Fejlesztésükhöz egyéni módszereket alkalmazunk, egyéni fejlesztési programokat úgy, hogy a gyermekek pozitív énképe és önbizalma kialakulhat.

Az óvodapedagógusoknak igénye az önművelés, a körülményeinkhez mértén teremtünk lehetőséget a szakmai tájékozottság, és szaktudás fejlesztéséhez. Kihasználjuk a szakmai egyesület által nyújtott fejlődési lehetőségeket. Az óvodánkban dolgozó óvodapedagógusok személyiségvonásaiban megjelenik a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteikben érezhető a hitelesség, tapintat és az empátia.

Egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus irányítja. Fontosnak tartjuk, hogy az egy csoportban dolgozó párok tudjanak együtt tervezni, tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni, képesek pedagógiai elveiket, nevelési gyakorlatukat egyeztetni. (Ehhez szükséges a két óra átfedési idő).

Gondoskodnak a közös tervek elkészítéséről, a gyermekek képességének felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról és az eredmények rögzítéséről. A szülőket mindezekről folyamatosan tájékoztatjuk a csoportszoba közelében lévő tájékoztató táblákon keresztül.

Bevonjuk a dajkákat az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe. A dajkák teljes partnereink az óvoda szépítésében, higiénijának megteremtésében.

A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok- és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban, döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítjük a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakítását.

Összehangoltan végezzük munkánkat az óvoda egyéb nem pedagógus dolgozóival.

8.1.1. A belső szakmai kapcsolatok alakítása

Munkatársi értekezlet: Havi rendszerességgel, ill. szükség szerint Nevelés nélküli munkanap: szakmai témák feldolgozása, évi 3 alkalom

Szakmai délután: az adott nevelési év kiemelt feladatához kapcsolódó korreferátumok, előadások, viták, évente 2 alkalommal

Munkaközösségek: 2 munkaközösség megalakítása az óvoda szakmai programjához kapcsolódóan, innovációs tevékenységekhez, módszertani kipróbálásokhoz illeszkedően. Egy-egy munkaközösség több évre szóló munkatervet is kidolgozhat, a tartalom fajsúlya szerint.

Team munka: az óvoda életéhez kapcsolódó események, feladatok függvényében kerülnek meghatározásra.

8.2. Tárgyi feltételek

Az intézmény épületének, berendezésének állagmegóvásával, karbantartásával biztosítjuk a biztonságos működtetést. A leszabályozott biztonságos intézmény kialakítása elsősorban a gyermekbalesetek megelőzését szolgálja.

A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések

8.2.1. Programspecifikus eszközök:

Programunk a művészetek eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért a következő eszközök, játékok, tárgyak egészítik ki a meglévő készleteket:

- Esztétikus mesesarok (kuckó), puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, albumok a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, kedvenc báb stb.
- Hangszerek: furulya, gitár, hegedű, metallofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér, kisebb-nagyobb csengő, népi hangszerek, gyermek – óvodapedagógus által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról.
- Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctollak, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, esztétikus eszköztároló lehetőségek, a rajzos csoportszoba részben a gyermeki munkáknak kialakított polc és egy táblaszerűség, melyre a gyermekek kitűzhetik a rajzaikat. Ezt nevezzük mini-galériának.
- Plasztikai munkához anyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak, korongozó.
- Esztétikus ovi-galéria, ahol maximum hét alkotás kiállítható évszakonként.(természet kincseiből, természet képeiből, gyermekek barkács alkotásai stb. kiállítás)
- Fényképezőgép, videó- és magnófelvételek lejátszási lehetőség: a gyermekek önmegismeréséhez, zenei élménykövetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovi-galéria eseményeinek rögzítéséhez, a felvételek többszöri megtekintéséhez.
- Mese-vers, énekes CD, DVD filmek a művészeti nevelésben az

élményszerzéshez.

- Projekt polc természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített egyes évszakokat tartalmazó albumaival.
- Az udvaron a zajtól védettebb részen egy pódium-szerű rész, ahol énekes játékokat, dramatikus játékokat, bábjátékokat játszhatnak a gyermekek.
- Kijelölt futópálya, ahol a gyermekek a napi kocogó-futó edzéseiket tarthatják.
- Különböző kézi-szerek a zenés-mozgásos percekhez, pl.: labda, babzsák, kisebb-nagyobb karika, rövidebb-hosszabb szalag, bot, különböző színű kendők, zászlók.
- Szakkönyvek közül elsősorban a programhoz felhasznált irodalomjegyzék, amit még gazdagíthatunk módszertani kiadványokkal.
- Az óvoda színvilágának folyamatos biztosítása. Ehhez szükség szerint festékek, textíliák, díszek.
- Esztétikus tájékoztató táblák az évszak projekt bemutatásához, a program rendszerének ismertetéséhez, a bátorító nevelés 14 elvének ismertetéséhez, az általános tájékoztatáshoz, valamint a gyermekek eredményeinek bemutatásához.

8. 2. 2. Kötelező (minimális) eszközök és felszerelése az 1/1998. MKM rendelet alapján

I. Eszközök és felszerelések jegyzéke

Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
HELYISÉGEK		
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	
tornaszoba	-	
óvodavezetői és nevelőtestületei szoba	1	
szülői szoba	1	
gyermeköltöző	Kettő csoportonként 1	
gyermekmosdó, WC	Kettő csoportonként 1	
KISZOLGÁLÓ HELYISÉGEK		
felnőtt öltöző	1	
melegítő konyha	1	
tálaló-, mosogató	1	
felnőtt mosdó, WC	2	
mosléktároló	1	

II. A helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
CSOPORTSZOBA		
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1	
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	
fényvédő függöny	ablakonként, alkalmas méretben	
szőnyeg	gyermekcsoportonként a padló 1/5-nek lefedésére alkalmas méretben	
játéktartó, mobil térrelválasztó polc	tevékenységközpontonként 1 (7)	
fektető tároló	valamennyi gyermekágy tárolásához szükséges mennyiség	
élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
hőmérő	gyermekcsoportonként 1	
szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
zsúrkocsi	gyermekcsoportonként 1	

Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
TORNASZOBA		
	0	
tornapad	2	
tornaszőnyeg	1-1	
bordásfal	2	
óvodai többfunkciós mászókészlet	2	
JÁTSZÓUDVAR		
kerti asztal	csoportból mobilizálva	
kerti pad	2	
babaház	1	
udvari homokozó	1	
takaróháló	1	
ÓVODAVEZETŐI ÉS NEVELŐTESTÜLETI IRODA		
íróasztal és szék	1-1	
szék	16	
telefon	1	
könyvszekrény	1	
iratszekrény	1	
számítógép asztal	1	
számítógép, nyomtató	2	
fax, fénymásoló gép	1	
GYERMEKÖLTÖZŐ		
Öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	
öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	
GYERMEKMOSDÓ, WC		
törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
falitükör	gyermekmosdónként 1	
hőmérő	1	
rekeszes fogmosó tartó	gyermeklétszám figyelembevételével	

III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
egyéni tisztálkodó szerek	felőtt és gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosó pohár
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruha-, körömkefe, szappantartó
fésűtartó	csoportonként 1	
törülköző	felőtt és gyermeklétszám szerint 2-2	
abrosz	asztalonként 2	
takaró	szülő által biztosított	
ágyneműhuzat, lepedő	szülő által biztosított	

IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök

Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
szennyes ruha tároló	1-1	
mosott ruha tároló	1-1	
mosógép	1-1	
centrifuga	1-1	
vasaló	1-1	
vasalóállvány	1-1	
szárítóállvány	1-1	
takarítóeszközök	1-1-1	
kerti munkaeszközök, szerszámok	- -	
hűtőgép	1-1-1	
porszívó	1-1	
mikrosütő	1-1	

9. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek

9.1. A különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

9.1.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Kiindulási pontunk:

- A különbözőség nem szétválaszt, hanem összeköt minket.

Célunk:

- A fejlődésben akadályozott gyermekek megkülönböztetés nélküli részvétele az óvodai nevelésben.
- A sérült vagy lassabban fejlődő funkciók fejlesztése.
- A jobb életminőség biztosítása.
- A szociális kapcsolatok bővülésének támogatása az ép és sérült gyermekek, valamint szüleik körében.

Feladatunk:

- Elfogadó környezet kialakítása.
- Egyénre szabott fejlesztő programok készítése.
- A sérült gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának együttműködésének fejlesztése.
- A szülők segítése, támogatása.
- A sérült gyermekek fejlesztésében résztvevő szakemberekkel való szoros együttműködés kialakítása.

9.1.1.1. A fejlesztés területe

9.1.1.1.1. Mozgásukban gátoltak

A tartó vagy mozgató szervrendszer veleszületett vagy szerzett sérülése, károsodása folytán mozgásukban korlátozott gyermekek.

A tartó és mozgatórendszer elváltozásai:

- tartási rendellenességek,
- nyaki és mellkasi deformitások,
- csípőízületi elváltozások,

Célunk:

- o Az állapotromlás vagy másodlagos károsodás megakadályozása, az optimális fejlődés elősegítése.

Feladatunk:

- o Az elváltozás függvényében a mozgásfunkciók funkcionális rendszerének korrekciója, fejlesztése.
- o Az önállóság, személyi függetlenség kialakítása.
- o Az egész személyiség pozitív befolyásolása.

A fejlesztés tartalma:

Nevelőmunkánkban a mozgáskorlátozott gyermekek esetében fontosnak tartjuk a mozgásállapothoz illeszkedő:

- cselekvések, tevékenységek, tapasztalatok nyújtását, a motoros képességek fejlesztését.

9.1.1.1.2. Beszédfogyatékosok

A beszédzavarban vagy nyelvi zavarban szenvedő gyermekek, melynek oka lehet veleszületett valamint szerzett.

Célunk:

- A nyelvi és beszédfejlődési zavarok korrigálásával a kommunikációs nehézségek csökkentése.

Feladatunk:

- A beszédkészítéssel az aktív, passzív szókincs fejlesztése, beszédérthetőség folyamatos javítása.

A fejlesztés tartalma:

- organikus eredetű beszédzavarok (hangképző szervek organikus hibája, hallássérülés, vagy az agyműködés illetve az idegrendszer szervi zavara),
- funkcionális beszédzavarok (bizonyos percepció zavarok),
- pszichés eredetű beszédzavarok (pszichogén afónia),
- környezeti tényezők (ingerszegény környezet) okozta beszédzavar esetén a funkciók fejlesztése érzékszervi észlelés - érzékelés gyakoroltatásával. Érzékszerveiken keresztül a világ auditív, vizuális, kinesztétikus, taktilis ingereinek megtapasztalása.

Erre épülhet rá a figyelem, az emlékezet, a képzelet a legmagasabb megismerő tevékenység a gondolkodás rendszerének fejlesztése.

9.1.1.1.3. Eklektív mutizmus

A kialakult beszéd zavara, a korábban jó szinten beszélő gyermek bizonyos helyzetekben nem szólal meg.

Célunk:

- A peremhelyzet kialakulásának megakadályozása.

Feladatunk:

- Az óvoda nyugodt légkörének toleráns magatartásának biztosítása.

A fejlesztés tartalma:

Logopédus, pszichológus bevonásával egyénre szabottan határozható

9.1.1.1.4. Csökkentlátók

A csökkentlátás a látási analízátor valamely részének organikus vagy funkcionális elváltozása, melynek következtében a gyermek lehet gyengénlátó.

Célunk:

- **A szemüveg viseléséből eredő negatív személyiségjegyek (túlzott érzékenység, félelem, szorongás, agresszió) kialakulásának illetve rögzülésének csökkentése.**
- A látáscsökkenésből eredő hátrányok csökkentésével a másodlagos vagy következményes sérülések megelőzése.

Feladatunk:

- Látástréninggel a szemmozgások trenírozása, a szem fixációs működésének erősítése.
- Térérzékelés fejlesztése - a mozgásos félelem leküzdése.
- A vizuális megfigyelés fejlesztése.

- Szem - kéz koordináció és finommotorika erősítése.

A fejlesztés tartalma:

A látáscsökkenésből eredő speciális nevelési szükségletek kielégítését segítő játékos, egyéni foglalkozások, melyek a

- tájékozódó képesség,
- vizuális differenciálóképesség,
- látás - mozgás koordináció,
- grafomotoros képesség,
- megfigyelő képesség,
- alaklátás,
- rész - egész látás,
- memória,
- képzelet fejlesztését szolgálják.

Hangsúlyos az ép érzékszervek útján szerezhető tapasztalatok nyújtása:

- tapintás: (tér, helyzet, felület, súly, mennyiség, méret sorrendek), ezáltal a gondolkodási funkciók fejlesztése,
- hallás: a tér egészéről, azok irányából érkező ingerek,
- szaglás érzékeltetése - a térbeli, tájékozódás segítése érdekében.

9.1.1.1.5. Nagyothallók - siketek

A hallássérülés károsodása, csökkenése és vesztesége alapján teszünk különbséget a hallásfogyatékoság mértéke között.

Siket gyermek ellátását nem tudjuk vállalni.

Tanulási zavarral együtt járó halláscsökkenés:

- beszédmotorika problémái,
- gyenge szájról olvasási készség,
- diszgráfia, diszlexia, szisszimbólia, szipraxia,
- súlyos dekoncentrálttság.

Célunk:

- o A hallássérült gyermekek számára pozitív magatartásminta közvetítése.
- o A beszédfejlesztés támogatása gazdag nyelvi környezet biztosításával.

Feladatunk:

- o A stigmatizált magatartásformák kialakulásának megelőzése (siketes jellegzetesség, társak rángatása, kiabálás).
- o Önfegyelemre, türelemre, önállóságra szoktatás.
- o Reális énkép, önértékelés kialakulásának segítése.

A fejlesztés tartalma:

- Hosszabb - rövidebb célzott egyéni foglalkozásokkal a beszédértés, a hallási diszkrimináció, a hallási emlékezet, a figyelem, a hangadás, a hangképzés játékos fejlesztése.
- Speciális egyéni megsegítéssel az aktív nyelvhasználat építése, a testbeszéd és szájról olvasás mellett a nyelvi kommunikáció erősítése.
- A túlgondoskodásból eredő gátló tényezők oldása.

9.1.1.1.6. Értelmileg enyhe fokban sérült gyermekek

Veleszületett vagy korai szakaszban szerzett sérülés
következtében alakul ki.

Célunk:

- Az együttneveléssel a sérült gyermekek fejlődési ütemének gyorsítása.

Feladatunk:

- Az önálló életvitelhez szükséges gyakorlati tapasztalatok nyújtása.

A fejlesztés tartalma:

Egyéni fejlesztéssel:

- az észlelési zavarok (egyensúly taktilis, kinezetikus) kiküszöbölése, funkciók erősítése,
- a "játszani tudás" megalapozása, szociális - emocionális késztetéssel,
- beszédészlelés fejlesztése (beszédértés, fonetikus észlelés, hanganalízis, mondatértelmezés),
- cselekvések utánzással történő gyakorlásával a önellátás gyakorlása,
- kommunikációs helyzetek megteremtésével a kapcsolatteremtési készség fejlesztése.

9.1.1.1.7. Más fogyatékosok

A figyelemzavaros, hiperaktív, tanulási zavarral küzdő, pervazív fejlődési zavarral élő (pl.: gyermekkori autizmus) gyermekek.

Célunk:

- A kóros viselkedés kialakulásának megelőzése.
- Konfliktus leküzdésére törekvés, érzelmi kontroll kialakítása.
- Alapvető kognitív készségek, képességek alakítása.

Feladatunk:

- A szocializáció érdekében a problémás gyermekek alkalmazkodó képességének erősítése, társkapcsolati zavarok korrekciója.
- A szülő - pedagógus konstruktív együttműködésének kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

Egyéni fejlesztés keretében -

- elemi adaptív viselkedés kialakítása,
- szokásrendszer kialakítása, önálló alkalmazásának elsajátítása, folyamatos elvárás a szintentartásban
- szociális, kommunikációs készségek célzott fejlesztése felesleges ingerek kikapcsolásával.
- a preverbális kapcsolat erősítése
- alkalmazkodó képesség segítése.

Egyéb betegségek:

- *enyhe fokú elhízás,*
- *asztma*
- *enyhe fokú szívproblémák*
- *lisztérzékenység*
- *cukorbetegség*
- *epilepszia*
- *laktózérzékenység*

- *fehérje érzékenység*

Célunk:

- o *A gyermekek egészségének védelme.*

Feladatunk:

- o *Az orvosi utasítások betartása, elfogadtatása a gyermekekkel,*
- o *Óvodai körülmények között a speciális étrend biztosítása.*
- o *A betegségtudat kialakulásának megelőzése.*

9.1.2. Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Különleges ellátást igénylő ép intellektusú gyermekek, akiket a "különbözőség" jellemez.

Célunk:

- o *Komplex személyiségfejlesztés a pozitív tulajdonságok kiemelésével.*

Feladatunk:

- o *A "különbözőség" jegyeit hordozó gyermekek elfogadása.*

A fejlesztés tartalma:

- *Egyénre szabott fejlesztő programmal, elfogadó környezet megteremtésével a beilleszkedési - magatartási és tanulási zavar enyhítése.*
- *Az alkalmazkodó képességek, együttműködést, önfegyelmet, önállóságot fejlesztő helyzetek tudatos alkalmazása.*

9.1.1.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek és beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztésének feltételei

Szolnok Városi Pedagógiai Szakszolgálat intézményegységei:

- *Nevelési Tanácsadó,*
- *Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, (JNSZ Megyei pedagógiai Intézet)*
- *Budapesti Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ,*
- *Budapesti Mozgásvizsgáló Országos Rehabilitációs és Szakértői Bizottság, szakértői véleménye alapján belső és külső szakemberek együttműködésével valósul meg, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.*

9.1.1.3. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének intézményben biztosított személyi feltételei

Személyi feltételek	Feladatkör, végzettség
Óvodapedagógus	- kötött többségi prevenciósz foglalkoztatás
Gyógypedagógus (külső szakember)	- Az intézményi feladatellátásban az SNI-s gyermekek szakértői véleményében előírt szakképzettséggel rendelkezik. Tanulásban akadályozottak pedagógiája, pszichopedagógia szomatopedagógia - logopédus

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése terén ellátandó munkaköri feladatokat az érintett dolgozók munkaköri leírása tartalmazza.

9.1.1.3.1. Személyi kompetenciáik intézményen belül és kívül

Sérülés	Intézményen belül	Intézményen kívül
Mozgáskorlátozottak	Szomatopedagógus	Gyógytornász
Beszéd fogyatékosok	Fejlesztő pedagógus Pszichopedagógus	Logopédus Pszichológus
Eklektív mutizmus	Pszichopedagógus	Logopédus
Látáscsökkenetek	Pszichopedagógus	Gyógypedagógus
Nagyothallók	Pszichopedagógus	
Értelmileg enyhe fokban sérültek	Pszichopedagógus Tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos gyógypedagógus Fejlesztő pedagógus Pszichopedagógus	Oligofrén pedagógus Szomatopedagógus Gyógypedagógus
Más fogyatékosok	Fejlesztő pedagógus Pszichopedagógus	
Beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel, tanulási nehézséggel küzdő gyermek		
	Pszichopedagógus	Oligofrén pedagógus
	Fejlesztő pedagógus	Logopédus

9.1.1.3.2. Tárgyi feltételek:

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékgigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel kell

elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásainak megfelelően valósul meg, mely kiegészül speciális fejlesztést segítő eszközökkel

- nagyméretű tükör
- vizuális tábla,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök.

9.1.1.4. Az integrált nevelés során várható eredmény:

- *Az ép és sérült gyermekek együttnevelésének eredményeként a pedagógusokban, szülőkből, gyermekekben kialakul az előítélet mentes szemlélet és gyakorlat.*
- *A korai életszakaszban történő integrált neveléssel egyenlő esélyeket biztosítunk a sérült gyermekek számára.*
- *Speciális, egyénre szabott fejlesztő programok alapján történő megsegítéssel a sérülésből adódó hátrányokat csökkentjük.*

9.1.3. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése, fejlesztése

Óvodánkban a tehetségfejlesztés a következő területeken működik, öt éves kortól:

- zenei tehetségfejlesztés: gyermektánc (külön csoportban)
- nyelvi tehetségfejlesztés (angol) (külön csoportban)
- matematikai-logikai tehetségfejlesztés (saját csoportban)
- mozgás területén (tánc)
- vizuális területen
- dramatikus játék területén

Tehetségazonosító műhely tehetségazonosító munkája, módszertana:

A tehetséggondozó tevékenység általános módszertanának bemutatása.

Módszertani elveink:

- A teljes személyiségfejlesztésre törekszünk
- Ismerjük gyermekeink nemcsak erős, hanem gyenge oldalát is, erre egyéni fejlesztési tervet készítünk
- A műhely kiválasztásának fontos szempontunk volt, hogy minden gyermek által hozzáférhető legyen, az életkori sajátosságokat és az egyéni fejlettséget, valamint az esélyegyenlőséget is figyelemmel kísérjük
- A zenei művészethez vonzódó és abban megfelelő zenei kultúrával és módszertani kultúrával rendelkező, ezt képzettséget igazoló dokumentummal rendelkező óvodapedagógus vezesse a műhelyfoglalkozásokat
- Egyéni fejlődési- fejlesztési lapon minden óvodapedagógus rögzíti félévente a gyermekek fejlődését, a kiemelkedő teljesítmény, illetve az alulteljesítés 1-1- területen rákerül a gyermek egyéni fejlesztési lapjára, és az egyéni fejlesztések erre irányulnak
- Fejlesztési rendszerünket fejlesztőpedagógus segíti
- Az egyes tehetségműhelyekbe évente beválogatási szempontok szerint javaslatot tesznek az óvodapedagógusok
- Tehetségműhelyeink a pszichológia alapjaira épül: csoportközi műhelyek csak 5 éves kortól alakulnak.
- Folyamatosan alakítjuk zenei anyagunkat, közös módszertani eszköztárba rendezve, az iskola 1. osztály néptánc zenei anyagát is megismerve.

Fejlesztési rendszerünk tudatosan felépített, a zenei tehetségfejlesztést gyermektánc szakvizsgás óvodapedagógus végzi. Játékos tanítás,- tanulás zajlik. Elsődleges szempont, a közös élmény, a mozgás, a zene megszerettetése. Fontos, hogy motiválttá tegyük a gyermekeket a zenei tevékenységekbe, ez számukra zenei esztétikai élményt is jelentsen.

Tanítási módszereink:

- élményszerű tanítás, gyakorlás
- PDCA logika alkalmazása
- játékosság
- következetesség
- egyéni bánásmód
- differenciált fejlesztés
- bátorító nevelés elveinek alkalmazása
- dicséret, buzdítás, megerősítés
- megfigyelés, segítségadás - egyéni igény szerint
- ellenőrzés, értékelés
- megfigyelés, hibajavítás

Sikerkritériumok:

- a gyermekek szívesen vesznek részt a tevékenységben
- a program végére mérhetőek az eredmények
- minden gyermek végig részt vesz a programban

Tehetséggondozó műhely tehetségazonosító munkájának, a beválogatás módszereinek bemutatása

Tehetségműhelyünk szervezett keretek között működő, a tehetséggondozás területén felkészült, igazolt eredményekkel rendelkező csoport. Zenei részterületen foglalkozunk a tehetségesnek beválogatott gyermekek személyiségfejlesztésével, részükre képességeiknek, tehetségüknek és szociális helyzetüknek megfelelő tehetséggondozó programot dolgoztunk ki. Zenei téren fejlesztünk, melynek része a személyiségfejlesztés is.

Komplex tehetséggondozásunk jellemzői:

Tehetségfejlesztő munkánk elméleti alapja: Renzulli - Mönks modell, melyben a tehetség összetevők:

- Átlagon felüli képesség (általános és specifikus)
- Kreativitás
- Feladat iránti elkötelezettség

Nagy hangsúlyt fektetünk a család, a társak és az óvoda, valamint a tágabb környezet hatásainak befolyásolására is. (Pl. szülői értekezleten szemléletformálás, egyéni egyeztetés a szülőkkel)

Célunk:

- a gyermekek képességeinek feltárása és intenzív fejlesztése hatékony pedagógiai eszközökkel
- személyiségfejlesztés (motiváció, önismeret, alkalmazkodó képesség stb.)

Feladatunk:

- a tehetséges gyermekek erős oldalának feltérképezése és fejlesztése
- speciális képességek megkeresése
- a tehetséges gyermekek gyenge oldalának fejlesztése (hatásos módszerek kialakítása)
- megfelelő érzelmi légkör megteremtése

- feltöltődést segítő tevékenységek (terhelhetőség,- regenerálódás) beiktatása

Tehetségazonosítás

Helye: Rákóczipalva Virágoskert Óvoda és Bölcsőde

Tehetségterület: kiemelkedő képességek

Cél:

- a zenei téren kiemelkedő képességű gyermekek válogatása
- rövid és középfokú tehetségfejlesztési stratégiai tervekhez az előkészítő szakasz megvalósítása

Célcsoport: az óvoda minden 5-6 éves gyermeke

Alkalmazott tehetségkonceptió:

Kiindulási alap azonosítása: zenei tehetség=átlag feletti zenei képességek

Tehetségkonceptióval kapcsolatos kritériumok:

Konceptuális megfogalmazás:

zenei tehetség= átlag feletti zenei képességek

Operacionális megfogalmazás:

Vizsgálati eszköz: tehetségazonosítási szempontsor

Vizsgálati változó: igen, nem válaszok

Tehetségi küszöb: A szempontsorból legalább 9 igen

Beválogatás módszerei, eszközei:

Módszere: megfigyelés (10×)

Eszköze: szempontsor

Válaszadás (pedagógus): igen, nem

Szempontok a zenei tehetség azonosításhoz:

- Mozgása ügyes, harmonikus, összerendezett
- Zenére spontán mozgásokat végez
- Szeret mozogni, táncolni
- Érti a mondókák, dalok ritmusát
- Érti az egyenletes löktetést
- Térben jól tud tájékozódni
- Örömmel vesz részt a zenei képességfejlesztéseken és a dalos játékokban
- Túl mozgékony, mindig energikus
- Kedveli az ügyességi és versenyjátékokat
- Szeret énekelni
- Szívesen hallgat zenét
- Mondókázás, éneklés, járás közben képes a tempó,- és ritmustartásra
- Szívesen vállal szerepet dalosjátékokban

Minden tehetségfejlesztő csoport munkaterv alapján végzi munkáját, amelyet a nevelőtestület fogad el az évnnyitó értekezleten.

Tehetségcsoportjaink csoport évente bemutatkoznak a Tehetségnap alkalmával.

Iskolaelőkészítő foglalkozások:

Nem tehetségfejlesztésként, hanem képességfejlesztésként működtetjük a tanköteles gyermekek részére alakított fejlesztő csoportot. Anyanyelvi fejlesztést, matematikai fejlesztést és drámajáték vezetését végezzük, három fő pedagógus vezetésével. Munkájukat munkaterv alapján végzik, amelyet évente fogad el a nevelőtestület.

9.2. Hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eredményes nevelésének biztosítása:

- minden gyermek rendszeresen jár óvodába,
- a jogszabályilag előírt kedvezményben részesülnek,
- családlátogatások biztosítása (óvónő - gyermekvédelmi felelős - családsegítők)

A szociális hátrányaik kompenzálása, esélyegyenlőségük előmozdítása:

- Óvodán belül ingyenesen biztosított dráma, zenés mozgásos percek, tehetségfejlesztés, képességfejlesztés. Egyéni fejlesztés.
- Pályázatokkal.
- LEÉT Egyesülettel kapcsolattartás, segítség (ruha, cipő).
- Logopédiai foglalkozáson vesz részt minden 5 évet betöltött rászoruló gyermek.

Részvételük biztosítása, bevonásuk az intézmény által biztosított programokba.

Az óvodai programokat nevelési időn belül, térítésmentesen szervezzük.

Az intézményben rendelkezésre áll a hátrányos helyzetű gyermekek eredményes oktatásának-nevelésének alapvető feltétele:

Az alapvető nevelőmunka feltételei biztosítottak.

Az egyéni fejlesztés eszközei biztosítottak, a tárgyi eszközöket pályázat útján próbáljuk javítani.

A humán erőforrás biztosított, logopédussal, pszichológussal, gyógypedagógussal (kistérségi feladatellátás keretében), dolgozóink szakképzettek. Rendelkezünk logopédiai foglalkoztató-teremmel, vannak számítógépeink és internet elérhetőségünk.

Az óvodánk épülete 1999-ben került felújításra.

Alkalmazunk korszerű, inkluzív pedagógiát, differenciált módszertant, fejlesztő programokat:

A korszerű óvodapedagógiai módszereket továbbképzéseken és szakvizsgák képzéseken sajátították el óvónőink:

Bátorító nevelés alkalmazása

Projektrendszerű tanulás,

Drámapedagógia,

Preffer képességfejlesztés,

Difer mérés

Pszichológiai tanfolyam,

Művészeti nevelés szakvizsgás képzés

Az intézmény nyitott, együttműködő a szakmai és társadalmi környezet felé a HHH. gyermekek támogatása érdekében:

Rendszeresen együttműködünk a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnővel. Szükség esetén közös családlátogatások, szükség esetén közös intézkedés.

Alapvető célunk, hogy biztosítsuk intézményünkön belül a gyermekek részére a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. A hátrányos helyzetű gyermekek egyenletes beosztása a csoportokban.

A hátrányos helyzetűek számára esélyt teremtünk a hátrányaik kompenzálására.

Intézményünk minden tevékenysége során támogatjuk lépéseiket:

- A beiratkozásnál, a felvételinél:

érvényesítjük az egyenlő bánásmód követelményét a felvételi kérelmek elbírálása során, a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor.

A szülőkkel megismertetjük a Házirendet

A nem a körzetünkbe tartozó gyermekek jelentkezését a törvényi előírásoknak megfelelően kezeljük.

- **Az ismeretközvetítésben:**

E feladatunk értelmében a nevelési programunk végrehajtásához kapcsolódó, a mindenki számára előírt ismeretanyag megismerését, feldolgozását, az intézményen belül végezzük. A programunkban

meghatározott egyéb óvodai programok nem járnak többletköltséggel sem az óvoda, sem a szülők részéről.

A gyermekek egyéni fejlesztésében:

Intézményünk minden felvett gyermekeknek azonos feltételeket biztosít ahhoz, hogy hozzájuthassanak mindazokhoz az ismeretekhez, amelyek átadására jogosult, illetve köteles az intézmény.

Pedagógiai tevékenységünket a gyermekek egyéniségéhez igazítjuk.

Nevelési programunk biztosítja a személyiséghez, a tehetség kibontakoztatásához szükséges feltételeket, s segítséget adunk a családi körülményekből fakadó, vagy a betegségből, fogyatékosságból eredő hátrányok ledolgozásához.

A nevelési tanácsadó szakértő véleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek számára egyéni fejlesztési tervet készítünk.

Az értékelés gyakorlatában:

A gyermekek teljesítményének értékelése, a fejlődés-fejlesztés dokumentumai a törvényi előírás szerint kialakításra kerültek.

A gyermekek fejlődését értékeljük, melyről szülőjét fogadóóra keretében (évente 2x) rendszeresen tájékoztatjuk.

Az értékelés során az egyéni, a gyermek képességére épülő, önmagához mért fejlődésre építünk.

Biztosítjuk a rendszeres egészségügyi ellátást

10. Felhasznált irodalom

Nagy Jenőné
Óvodai programkészítés, de hogyan?
OKKER Budapest 1997.

Nagy Jenőné
Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés
OKKER Budapest 1997.

Nagy Jenőné
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Color Print Szolnok 1996.

Nagy Jenőné
Csak tiszta forrásból
Color Print Szolnok 1996-2002.

Nagy Jenőné - Németh Menyhértne - Novákné Cseh Ibolya Rajz, mintázás,
kézimunka
Color Print Szolnok 1999.

Nagy Jenőné: Óvodatükör
Ecomix Kft. Szolnok 2001.

Mérey Ferenc - V. Binet Ágnes Gyermeklélektan
Bp. Gondolat Kiadó, 1978.

Gaál Sándorné - Kunos Andrásné
Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában
Color Print Szolnok 1996.

Dr. Tóthszöllősyné Varga Tünde *Mozgásfejlesztés az óvodában*
Dr. Fejes Erzsébet - Kanczler Gyuláné dr. *Mesélő természet*
KINCS KÖNYV Kiadó 1995.

Kodály Zoltán *Magyar Népzene Tára*
Bp. Zeneműkiadó 1951.

Forrai Katalin
Ének az óvodában
Bp. Editio Musica 1974.

Törzsök Béla Zenehallgatás az óvodában

Bp. Zeneműkiadó 1982.

Dömökös Tekla Magyar népszokások

Corvina kiadó

Hétköznapi varázslatok

Bp. 1997.

11. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde óvodai intézményegységének Pedagógiai programja a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lép hatályba.

A hatályba lépéssel egyidejűleg érvényét veszti az eddig hatályos Pedagógiai program.

A Pedagógiai program érvényességi ideje a nevelőtestület határozata

alapján: 2025. szeptember 01. – 2030. augusztus 31-ig.

A Pedagógiai program módosításának indokai:

- Szervezeti átalakítás,
- Törvényi változás
- A nevelőtestület többségi indítványa a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján.

A Pedagógiai program módosítás előterjesztése

- szóban nevelőtestületi értekezleten.

12. Legitimációs záradék

Véleményezte

Nkt. 26.§ (1) alapján:
nevelőtestület

.....
A Virágoskert Óvoda és Bölcsőde nevelőtestület
képviselője

Dátum:....., 2025.....hó.....nap

Jóváhagyta:

Rákóczipfalva Városi Önkormányzat Képviselő
testülete.....

Dátum:....., 2025.....hó.....nap

Irattári száma:

